

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

VOL. LXXV Balandis – April 19, 1990 Nr.16

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Naujas ultimatumas

Juo blogiau...tuo geriau?

Vytautas Meškauskas

Klausimas gal ne korektiškas. Ypač kalbant apie višos tautos likimą. Bet kaip nesiaiškinsi, iš kur nežiūrėsi – ir didžiausias Gorbačiovo priešas negalėjo parinkti blogesnio laiko jo ultimatumui atsikūrusios Lietuvos respublikai.

Laisvajame pasaulyje jis buvo paskelbtas tuo metu, kada prezidentas Bush ir premjerė Thatcher ruošėsi savo pasitarimų užbaigtumėms – bendrai spaudos konferencijai. Džiaugiamės jei tokiais atvejais kas nors iškelia Lietuvos klausimą. Šioje konferencijoje apie ją buvo kalbama daugiausiai.

Iki šiol jų abiejų politika siekė kiek galima padėti Gorbačioviui išsilaikyti valdžioje. Gi tas žmogus, vietoje padėkojės, pasirodė ne tik nedėkingas, bet net nepakankamai gudrus, kad sau pačiam nepakenktų.

"Dabar laikas ne eskaliacijai" – bylojo nepatenkintas Bush, – "bet pasitarimams." Thatcher pridėjo: "Santykiuose tarp Sovietų Sąjungos ir laisvojo pasaulio mes nuėjome ilgą kelią. Mes norime, kad jie gerėtų, bet tai neįmanoma, jei sovietai griebiasi jėgos."

Tiesa, plika jėga negrasoma ir paskutinėje notoje Lietuvai, pasirašytoje Gorbačiovo ir jo min. pirm. Ryškovo. Jei tačiau apie areštus dar ne girdėti, niekam nėra paslaptis, kad grasinimas panaudo ti jėgą buvo akivaizdus.

Paskutinė nota ji dar sustiprino, grasindama per dvi dienas, t.y. nuo šio pirmadienio, sulaukyti pristatymą iš kitų respublikų jų produk-

tų, kuriuos galima parduoti už užsienio valiutą, jei Lietuva neatšauks savo nepriklausomybės atstatymo akto ir jau priimtų įstatymų, vedančių ta kryptimi.

Tai rimtas grasinimas, nes Lietuva priklauso nuo naftos ir jos produktų pristatymo iš Sovietų Sąjungos. Jis tačiau 'pasaldomas' pridūrimu, kad situacija dabar priklauso tik nuo Lietuvos vadovybės. Kartu pakartotinai patvirtinama, kad Maskva tikisi, kad Lietuvos Aukščiausioji ir Ministrų Tarybos atstatais kovo 10 d. padėti. Tai įgalintų, nieko nelaukiant, pradėti derybas apie visus tuos reikalus.

Spaudos konferencijoje Bush ir Thatcher aiškinosi nežiną viso sovietų notos teksto. Bush net vylėsi, kad gal jis visas neskambės labai baisiai.

Galimas daiktas, kad vėl pasigirs aiškinimai, jog gerasis Michailas Sergejevičius reikalauja tik atšaukimo rašto, kuris praktiškai neturi jokios reikšmės, nes kraštas yra sovietų kariuomenės ir KGB kontroliuojamas.

Bet jei taip iš tikro yra, kodėl tokio 'formalumo' taip užsispyrusiai reikalauja Gorbačiovas, net gadindamas iki šiol pilnai užsitarautą gerą vardą? Kam gaudinti savo kreditą, kai jau dabar sovietai nepajėgia laiku sumokėti už jiems tiekiamus javus. Kai kurioms firmoms dėl to atsisakius jiems tiekti javus, jie juos nupirko per japonus, kurie turi ilgesnį terminą apmokėti. Žinoma, tie gerokai uždirbo.

(Nukelta į 3 psl.)

LIETUVOS RESPUBLIKOS AUKŠČIAUSIOSIOS TARYBOS

PIRMININKAS

IŠEIVIJOS LIETUVIAMS:

*Linksminkis, žerne, džiaukis, žmonija,
Naujas jau rytas tava šaunistas;
Štamba pasauly jau Alėliuja,
Sklanda per laimius, klonius, laukus.*

(iš „Velykų giesmės“)

Nuosirdniai sveikinu su

Šv. Velykomis.

Būkite sveiki ir laimingi.

Su gilia pagarba

Vytautas Landsbergis

Vilnius, 1990 m.

Vytauto Landsbergio, Lietuvos Aukščiausios Tarybos pirmininko velykinis sveikinimas išeivijos lietuviams, gautas per faksą iš Lietuvos.

PABALTIEČIAI PAS JAV PREZIDENTĄ BUSH

1990 m. balandžio 11 d. J.A.V. Prezidentas Bush priėmė pabaltiečių delegaciją Baltuose Rūmuose. Lietuvių delegaciją sudarė VLIKO pir-

mininkas dr. K. Bobelis, ALTos atstovai K. Oksas ir Dr. J. Genys; A. Nelsienė ir A. Mažeika atstovavo Pabaltiečių Laisvės Lygą ir A. Baniūnė – J.A.V. LB. Taip pat dalyvavo 4 estų ir 4 latvių atstovai.

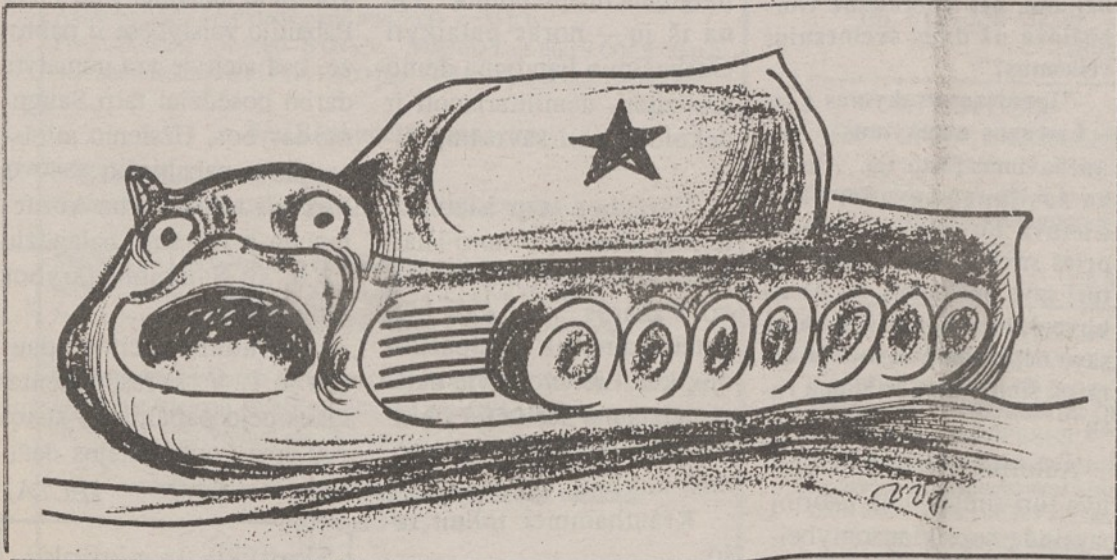
Prezidentas padarė įžanginį pareiškimą apibrėždamas J.A.V. poziciją Lietuvos, Latvijos ir Estijos klausimais. Paminėjo, kad Maltos konferencijoje jau Pabaltijo valstybių apsisprendimas nepriklausomybei buvo svarstomas. Prezidentas sudarė išpūdį, kad jis yra labai gerai informuotas apie Lietuvą, Latviją ir Estiją, pilnai supranta mūsų visų rūpestį, buvo labai malonus ir nuosirdžiai svarstė mūsų Lietuvos

Nepriklausomybės klausimą ir net klausė konferencijos dalyvių, kaip jie šį klausimą spręstų jei būtų jo vietoje.

Bendrą pabaltiečių memorandumą pristatė estų atstovas J. Simonsen. Po to visi konferencijos dalyviai turėjo net po keletą progų klausti prezidento klausimus ir daryti pasiūlymus. VLIKas taip pat buvo paruošęs pareiškimą, kurį dr. K. Bobelis įteikė prezidentui ir taip pat pasikalbėjime dalyvavusiam valstybės sekretoriui James Baker.

Pokalbyje taip pat dalyvavo Saugumo tarybos pirmininkas gen. Brent Scowcroft, Baltųjų Rūmų štabo viršininkas J. Sununu, spaud-

(Nukelta į 2 psl.)

Gorbačiovo glosnost ...

Skyrybos 'à la Gorbačiov'. - Kai kas jose neižiūri nieko blogo. - Ar Bush gali padėti Gorbačioviui ir Lietuvai kartu. - Lozoraitis kryžminėje ugnyje.

I šį kraštą atsiųsti Sovietijos užsienio reikalų ministerijos juriskonsultai muilina akis – kas tik nori jų klausyti, – aiškindami, kad tarp USA ir SSSR nėra jokių pažiūrų skirtumo į Lietuvos bylą. Toji turinti teisę išstoti iš Sąjungos, bet tai turi būti padaryta tvarkingai. Tam reikalingas referendumas, per kurį 2/3 turi pasisakyti už pasitraukimą. Po to seks 5 metų 'atšaldymo' laikotarpis, per kurį turėtų būti sutarta dėl pretenzijų patenkinimo, po ko eventualų sutarimą dar patvirtins Sovietijos Liaudies Kongresas. Ta proga čituojamasis išsiskiriančios žmonių poros pavyzdys: jei du žmonės sutaria išsiskirti – jie pasidalina turtu ir panašiai.

Kad sovietai tai siūlo – galima suprasti. Turint galvoje jėgos santykį, jie gali padaryti viską, kad skyrybų laukimas prarūgtų per tuos penkis metus. Stebina tačiau, kad tikrų sovietų kėslų neižiūri Vakarų politikai ir žurnalistai. Imkim, pavyzdžiui, prof. Jeane Kirkpatrick, buv. JAV ambasadorę Jungtinėm Tautom, dabar kolumnistę. Jos pažiūra jau trumpai paminėjome pereinamame Nr. Šį kartą ilgiau sustokime prie jos situacijos ir Gorbačiovo pasiūlymo įvertinimo.

Ji porina, kad sovietų pasiūlymas tik iš pirmo žvilgsnio atrodo įtartinas (... while onerous, the proposed process for secession is not intrinsically unreasonable). Jis tik taip atrodo, kadangi ne rusų tautybės ilgą laiką buvo brutaliai valdomos ir negalėjo išreikšti savo tautinės tapatybės. Dvejų trečdalių dauguma daug kur reikalaujama svarstant konstitucijos pakeitimus ir papildymus.

Atrodo, kad buv. ambasadorė sutinka su sovietų siūlomu vedybų pavyzdžiu, nors Lietuva įrodo, kad jokių vedybų nebuvo, o tik prievartos aktas. Kaip tik tas faktas leidžia užsienių valstybėms, nepripažinusioms Lietuvos okupacijos, ir dabar rūpintis Lietuvos situacija.

Pripažinus Lietuvos įjungimą į Sovietiją teisėtu, padėtis Lietuvoje jau būtų sovietų 'vidaus reikalas'. Nepripažįstant įjungimo teisėtumo, padėtis negalima lyginti su santuoka. Pirmai progai pasitaikius Lietuva apleidžia kalėjimą, kur buvo laikoma 50 metų. Atlyginimas už skriaudą priklaus

so jai, o ne kalėjimo sargui.

Įdomu, kad viešose diskusijose su sovietų pusės gynėjais, iškėlus tą argumentą jie pasirodo visiškai jam nepasiruošę.

Nepaisant to, Mrs. Kirkpatrick aiškina, kad Gorbačiovo skyrybos yra pasitraukimo pavyzdys prieinamas visoms respublikoms ir jos juo pasinaudos. Atrodo, kad Kirkpatrick Sovietiją laiko teisine valstybe su ilgametėmis tradicijomis, kai tuo tarpu pats Gorbačiovas sakosi tik to siekiant atcityje.

JAV negalią padėti Lietuvai jos byloje su sovietais, NEWSWEEK nebando pridengti 'teisinėm plonybėm'. Anot to magazino, amerikiečiai du prieš vieną pasisakė, kad geri santykiai su Gorbačiovu yra svarbiau negu Lietuvos gynimas, kas atitinka ir prezidento Busho nusistatymui. Jis manęs, kad užsienio politikos negali kaitaliojti pagal dienos nuotaikas.

Svarstydamas klausimą, ar Bushas gali padėti Lietuvai ir Gorbačioviui kartu, NEWSWEEK išvedžioja, kad pritardama Busho-Gorbačiovo susitikimui administracija pasiuntė signalą Maskvai, kad – nors, aišku, jėgos pavartojimas Lietuvoje gali sugadinti SSSR-USA santykius, – Washingtonas nesipriešins daugiau subtiliems gąsdinimams. Buvęs Kissingerio padėjėjas Helmut Sonnenfeldt dėl to kiek būkštuoja, kad Gorbačiovas gali tai palaikyti sutikimu griežčiau elgtis.

Savaitraščiui atrodo, kad sovietai taip ir suprato, nes spaudimas į Lietuvą padidėjęs. Lietuviai, neoficialiai Maskvoje susitikę pokalbiui su Aleksandru Jakovlevu, prasiarę, kad kovo 11 nepriklausomybės atstatymo pareiškimas galėtų būti suspenduotas šešiams mėnesiams. Čekuoelis Londone pareiškęs, kad Lietuva norinti ūkinės unijos su Sovietija, o Bičkauskas, Lietuvos neoficialus pasiuntinys Maskvoje, davęs suprasti, kad Lietuva neturinti nieko prieš referendumą, nors Landsbergis aiškina, kad atsiklausimas turi būti ne dėl to, ar Lietuva norinti atsiskirti. Tai jau padaryta. Atsiklausti galima ar ji, Lietuva, norinti atgal įsijungti į Sovietiją, kaip tikisi Maskva!

Balandžio 11 d. CNN Crossfire programoje žinomas sovietų žurnalistas Poss-

ner, –Brooklyne gimęs ir vaiku būdamas su tėvais grįžęs į Sovietiją, dabar Amerikoje reklamuoja savo naują knygą, – V. Landsbergi pavadino ekstremistu, nors kitų prispirtas negalėjo tą ekstremizmą smulkiau apibūdinti. Jam daugiau patiktų Brazauskas, tačiau, jei Landsbergis būtų suimtas, jis (Possner) grįžęs į Sovietiją pakeltų triukšmą.

Tose diskusijose gerai pasirodė Stasys Lozoraitis, kuriam, kaip ir Possneriui, buvo pastatytas paskutinis klausimas, ką jie maną apie Bushą ir jo politiką. Possner, žinoma, vis širdimi pritarė JAV prezidentui, o Lozoraičiui, kaip einančiam Lietuvos atstovo pareigas, kritikuoti valdžią to krašto, kuriam jis yra akredituotas, netiko. Jis rado išeitį sakdamas, kad Bushas gal daugiau savo pažiūras paaiškins sekančią dieną numatytame pabaltiečių priėmimo Baltuosiuose Rūmuose. Jis tačiau suprantąs prezidento norą padėti Gorbačioviui, nes to paties nori ir lietuviai ...

Kalbant apie pagarbą ... Landsbergis į Gorbačiovą kreipiasi su 'Jo prakilnybe', ką NEWSWEEK išvertė kaip 'Highly esteemed' ...

Labai gerą essay (Lietuvoje rašytų 'ese') apie Lietuvą ir Ameriką balandžio 16 d. TIME magazine paskelbė Charles Krauthammer:

"Lėtai smaugiama Lietuva šaukiasi pasaulio pagalbos. Pasaulis gėdingai nusišuka. Gėda, nes mes žino me, kad Lietuvos byla teisinga."

"Kodėl? Ar nėra tiesa, kaip Columbia University istorikas Eric Foner išveda, kad 'yra tikra paralelė tarp Lincolno ir Gorbačiovo'? Kad 'Linkolno pozicija, kaip ir Gorbačiovo, buvo jog unija, neižiūrint kaip ji buvo sudaryta, negali būti išardyta'. Kodėl mes garbiname Lincolną pradėjusį karą unijos išgelbėjimui, bet smerkiame Gorbačiovą už daug švelnesnius veiksmus?"

"Įprastas atsakymas į tai – Lietuvos atsakymas – yra apeliavimas į istoriją. Amerika susijungė savanoriškai, Lietuva buvo inkorporuota prieš savo valią. ... Istorija turi savo problemų. ... Ar nebuvo Lietuva, prieš trumpą savo nepriklausomybės laikotarpį, šimtą metų valdoma rusų?"

Autorius mano, kad Lietuva turi rimtesnį už istorinį pagrindą nepriklausomybei. Lietuvos nepriklausomybę paskelbė pagal demokrati-

■ Iš kitos pusės

"Landsbergis tarė: Vienintelė mūsų apsauga – JAV Kongresas"
Kovo 28 d. DRAUGAS, 4 psl.

Jei iš tikro Landsbergis tai sakė, tenka gerokai juo nusivilti. Juk kiekvienas laikraščių skaitytojas turėtų žinoti, kad JAV užsienio politiką veda prezidentas ir jo administracija. Kongresas, žinoma, turi duoti savo su tikimą paskelbti karą. Skirstant užsieniui pagalbą jis kartais net padidina administracijos pasiūlytas sumas, kaip Izraelio atveju. Kartais jis net uždraudžia kam nors pagelbėti, kaip Nikaragvos kontrams, kas privedė prie pagarsėjusios Irano-kontrų aferos, nuvedusios aukštus pareigūnus į kaltinamųjų suolą. Bet jis negali, kaip būna parlamentariškuose režimuose, pareikšti nepasitikėjimą užsienio reikalų ministeriui – mūsų atveju Valstybės Sekretoriui, – kuris po to turėtų atsistatydinti. Žodžiu, sudėti visas viltis į Kongresą, kai prezidentas jo, Landsbergio, nepriėmė jam viešint šiame krašte, būtų geriausiu atveju nepraktiška.

Galimas daiktas, kad išeivijos veikėjai jam pasigyrė, kad jie gali 'paspausti' Kongresą. Pas mus dažnai raginama kreiptis į kongresmanus telegramomis ar telefonu skambučiais. Aišku, kad kongresmanai ir senatoriai yra susirūpinę savo populiarumu bei perrinkimu ir dėl to yra pasiryžę patenkinti savo rinkikus. Žinoma, ir telefonų bei telegramų kompanijos yra tuo suinteresuotos ir palengvina, duodamos tik numerius, kuriuos panaudojus senatoriaus, kongresmano ar laikraščio raštinė automatiškai užregistruoja tam tikrą nuomonę. Kažin ar kas pasiteiravo, gal jos duoda ir tam tikrą nuošimtį už tokių kampanijų organizavimą? Turėtų.

Žodžiu, iki rimtesnių šio reikalo studijų, laikykim tuos skambinimus ir telegramas tautiniu sportu. Bet ir sportuojant užregistruojami rezultatai. Pavzdžiui, norėtusi žinoti, kiek buvo duota tokių telegramų, kiek ir kam skambinta, kad galėtumėm žinoti ar artėjame prie profesionalų statuso. Pradžiai būtų pravartu sužinoti, kas idėjo tuos žodžius į Landsbergio burną ir ar visas sekantis tą motto rašinys buvo apmokamas skelbimas ir kieno.

(vm)

jos principus teisėtai išrinkta vyriausybė. Tuo tarpu Pietų Carolinoje, kurie 1860 m. nubalsavo nepriklausomybę, 58% gyventojų buvo vergai. Nūdien sakytumėme, kad atsiskirti nutarė baltųjų mažumos vyriausybė. Lincolnas gynė demokratiją, Gorbačiovas – diktatūrinę imperiją, kurios tik vienoje dalyje – Lietuvoje, – paskutiniu metu buvo tikra demokratija.

Be to, šiandien kitaip žiūrėtumėm ir į to paties Lincolno pastangas išlaikyti uni jos vienybę. Jei Quebec'o provincija nubalsuotų atsiskirti nuo Kanados, nebūtų kariaujama. Jei tauta demokratiška, negrasindama savo kaimynams apsisprendžia išsiskirti, ji turi tam teisę.

Kodėl vyriausybės, į kurias šaukiamasi, tyli? Dėl to, kad – nors Lietuvos reikalavimai yra teisėti, – pasaulyje esą ir kitų priežasčių įtaigojančių sprendimą. Viena iš jų – noras palaikyti Gorbačiovo bandymą demokratizuoti, demilitarizuoti ir dekolonizuoti savo imperiją.

Varžybos tarp Lietuvos teisėtų interesų ir noro išlaikyti Gorbačiovą suparalizavo Vakarus. Tai gali būti pateisinama tik prisipažinimu, kad Lietuvos byla neišprendžiamai susikerta su kitomis svarbiomis vertybėmis.

Krauthammer toliau rašo:

"Kai kurios tarptautinės dilemos yra neišsprendžiamos

Lietuva yra viena iš jų. Bandydami nusikratyti savo atsakomybės, paneigdami Lietuvos teisę, mes tik pagiliname neteisę. Mums nereikia savęs smerkti. Appeasement yra draugų išdavimas norint save apsaugoti. Mūsų neveiklumas Lietuvos įvykių aki vaizdoje remiasi ne tik saugumo sumetimais, bet ir susirūpinimu dėl visos Sovietijos imperijos reformų ir net gal eventualaus jos išsilaisvinimo. Tai ką Lietuva patiria nėra nei appeasement'as nei jos išdavimas. Tai tragedija."

Pabaltiečiai...

(Atkelta iš 1 psl.)

dos sekretorius M. Fitzwater ir visa eilė kitų Baltųjų Rūmų ir Užsienio reikalų ministerijos pareigūnų. Konferencija užtruko 1 val.

Pabaigoje prezidentas pasidžiaugė, kad jis turėjo progą su pabaltiečių atstovais išsikalbėti klausimais kurie yra tokie aktualūs šiuo metu Pabaltijo valstybėse ir pabrėžė, kad atcityje yra numatyta darbo posėdžiai tarp Saugumo tarybos, Užsienio ministerijos ir pabaltiečių atstovų. Pirmoji tokia darbo konferencija įvyks š.m. balandžio 12 d. su Saugumo tarybos atstovais.

Po konferencijos spaudos ir T. V. korespondentai klausinėjo pabaltiečių atstovus apie konferencijos detales.

(ELTA)

Skaitykit ir platinkit
DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP.O. BOX 603206
CLEVELAND, OHIO 44103
Tel. (216) 431 - 6344
Fax 216 - 431 - 1614

6116 ST. CLAIR AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPEREDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)POSTMASTER: Send address changes to DIRVA
6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103Second-class postage paid at Cleveland, Ohio • Published Weekly by
American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. • Subscription
per year \$25.00 • Single copy 60 cents.Prenumerata metams \$25.00, pusei metų \$15.00 • Atskiro numerio
kaina 60 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu
nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Nespausdinti straipsniai grąži-
nami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.Vytautas Landsbergis, Lietuvos respublikos Aukščiausios
Tarybos pirmininkas.**Kaip ažuols drūts...**

Girdėjom sakant, kad jei
nors dešimtį dienų savistovi
galėtų būti Lietuva – į vergi-
jos glėbį niekas sugrąžinti
josios negalės! ...

Kad ir nelengvos, praėjo
33 dienos savivaldoje iki vė-
liausio pavergėjų ultimatu-
mo Didįjį Penktadienį, reika-
laujančio atšaukti Nepriklau-
somybės aktą.

Mes švenčiame PRISI-
KĖLIMO ŠVENTĘ ir svar-
stysime tai prideramu lai-
ku – atsakė jiems laisva pa-
siskelbusi LIETUVA.

Praėjo terminas. Tyla
dar vis. Gal būt prieš aud-
rą. Bet gi jau niekas neiš-
trins tų dienų, kurios čia
renkamos ir saugomos lyg
gintarėliai laisvės siekio vė-
riniui – papuošti, padabinti
Tėvynę, gražinant ją į lais-
vojo pasaulio gretas.

Kiek daug dainų Tėvy-
nei išdainuota! Kiek pasa-
kų ir padavimų slypi pusla-
piuos žilos istorijos. Kiek
galios, o ir kiek daug kan-
čios, aukų už laisvę sumo-
kėtų ... ir skriaudų patirtų.
Ką neš mums rytojus? ...

Su nuostaba, su neišsaky-
tu sąžinės griaužimu stebi
pasaulis naująją Dovydo su
Golijotu kovą. Beveik tylo-

mis (kai tiek nedaug iš tikro
terekėtų pasakyti!!! ...).

Pusšimčio vergijos našta
numetę išsitiesė lietuvių pe-
čiai. Tik vienu, nesvyruo-
jančiu reikalavimu – teisės
būti žmonėmis savo laisva-
me krašte. Stebėtinai ramiai.
Be keršto, pykčio. Be fizi-
nės jėgos.

Prieky jų visų – tarytum
simbolis neužgniauziamos
realybės, tarytum pilkas lais-
vės rytą skelbiąs vieversys –
muzikos profesorius, svajo-
tojas - filosofas, audroj ne-
palūžtas tiesus ir principų
žmogus, savo vidaus tvirtu-
mu augęs padieniui ... tary-
tumei anų laikų vaidila stip-
rybę užtikrinąs savuoju iš-
viršiniu trapumu ... Ir su
visa minia mes sekam Jį
kartu ...

Kol tiesos kely pajėgs iš-
likti Lietuva, užgniauzt Jos
niekas nepajėgs! Už jūrų
marių be sustojimo švies Jai
kelį tūkstančiai degančių
širdžių kur tik bus lietuvių,
kaip ir gausėjančiose greto-
se Jos draugų. Kad nepa-
vargtumėt, kad ištesėtumėt,
kad parodytumėte pasauliui
tiesos, tikėjimo ir ryžto ga-
lią.

Čia taip lengva būti –

Sovietų sargybiniai neįleido į Lietuvą JAV senatoriaus Alfonse M. D'Amato, nors jis buvo gavęs
Lietuvos respublikos įvažiavimo vizą. Nuotraukoje iš kairės: Prie Lietuvos - Lenkijos sienos
Lietuvos užsienio reikalų ministras Algirdas Saudargas, senatorius Alfonse M. D'Amato, Eltos dir.
Jonas Bobelis ir du pasienio sargybiniai.**Naujas ultimatus...**

(Atkelta iš 1 psl.)

Kalbama, kad sovietai
paskutiniu laiku pardavė sa-
vo aukso už visą bilijoną do-
lerių per Saudi Arabiją, kad
žinios apie jų aukso pardavi-
nėjimą nenumuštų kainų.
Kai tačiau tai paaiškėjo, ko-
vo 26 d. aukso kainos
gerokai krito – nuo 393 iki
370 dolerių už unciją. Paga-
liau ir prašymas atkelti viršū-
nių konferenciją taip pat ką
nors reiškia.

Pačioje Amerikoje, kaip
ir Vakarų Europoje, nuotai-
kos buvo labai palankios
Gorbačioviui. Karo – šalto,
karšto, ūkinio, nervų, – nie-
kas nenori. Kad dabartinėje
situacijoje Lietuvos intere-
sus reikia, jei neužmiršti, tai
bent laikinai nustumti aukš-
tesnio labo naudai, nors kar-
tais ir jaučiant sąžinės griau-
žimą, gali išskaityti veda-
muosiuose ir nepriklausomo-
mose kolumnose, prie kurių
sustojome šio nr. Apžvalgo-
je.

Kaip tada paaiškinti Gor-
bačiovo elgesį? Pirmiausiai
prisimenama kariuomenė.
Sakoma, kad ji yra griežtai
nusistačiusi prieš sovietų te-
ritorijos pažeidimą. Gen.
štabo v-ko pavaduotojas
gen. plk. V. Denisov rašė
TRUD dienraštyje, kad "da-
bartinė Lietuvos vadovy-
bės politika esanti neščia
pavojumi ne tik Baltijos
respublikų, bet ir SSSR bei
visos Europos saugumui"
Kariuomenės nusistatymu
aiškinamas penktadienio ul-
timatus, nors dar antra-
dienį Gorbačiovas aiškino
pas jį buvusiam britų užs.
reik. min. Douglas Hurd,
kad "nuspresta nenutrauk-

iki skausmo ... – išdidžiais
Jumis!

O nendrės lingavime sly-
pi, auga ir bręsta nepalaužia-
mo ažuolo jėga ... (d)

**ti svarbiausių žaliavų pri-
statymą Lietuvai".**

Kaip ten būtų, sykį rim-
tai pagrasinus, reikia ir to-
liau griežtai laikytis. Sekma-
dienį PRAVDA išpėjo Lietu-
vą nepavirsti nesutikimų
tarp JAV ir SSSR susikirti-
mo tašku. Aiškindama, kad
JAV-bėms negali būti Lietu-
vos problemos, nes tai sovie-
tų vidaus reikalas, ji rašė,
kad būtų beprasmiška visus
perestroikos laimėjimus mes-
ti po kojų lietuviams nacio-
nalistams, kurie neteko rea-
lybės pajautimo ir atsakomy-
bės jausmo.

Oficialiai Lietuvos vado-
vybė atsisakė drumsti Vely-
kų orumą, kapituluodama

prieš Maskvos reikalavimus.
Tautos pasipiktinimas tais
reikalavimais yra visuotinas.
Reikia tikėtis, kad susidariu-
sioje situacijoje buvo pada-
rytas geriausias sprendimas.

TIME / CNN praveistas
JAV gyventojų apklausinėji-
mas parodė, kad 65% jų ma-
no, kad JAV nėra ko kištis į
tą bylą. Ne jų nusistatymas,
bet SSSR vidaus padėtis pri-
vedė prie progos pareikšti
laisvės ilgesį ir eiti prie kon-
frontacijos su Maskva.

JOB SHOP MACHINISTS

Must be capable of operating large
vertical boring mills, large horizon-
tal boring mills & large lathes.

Steady work & benefits

Apply call or write: 218-628-1011

Industrial Welders & Machinists

3902 Oneota St.
Duluth, MN. 55807

(10-16)

**Dvidešimt aštuntasis
Dirvos novelės konkursas****PREMIJA 700 DOLERIŲ**

skiriama iš

a.a. SIMO KAŠELIONIO

palikimo, kurį tvarko
Korp! Neo-Lithuania

Tema: Autoriams suteikiama neribojama teisė
novelės temą, turinį ir pobūdį patiems
pasirinkti.

Ilgis: Novelė turi būti ne trumpesnė kaip 15
psl. mašinėle rašytą, su dvigubu tarpu.

Laikas: Paskutinė rankraščiui įteikti data 1990
metų birželio 15 d. (pašto antspaudas).

Adresas rankraščiams siųsti:

Dirva, Novelės konkursas,
P.O. Box 603206
Cleveland, Ohio 44103

Paruošimas: Konkursui siunčiami rankraščiai
būtinai privalo būti parašyti rašomąja
mašinėle ir pasirašomi slapyvardžiu.
Tas pats slapyvardis užrašomas ant pri-
dedamo uždaro vokelio, kuriame įdėta
autorius tikroji pavardė, adresas ir te-
lefono numeris. Tikslai laimėjusio voke-
lis bus atidarytas

Nepremijuoti rankraščiai grąžinami tikslai auto-
riams prašant, jų nurodytu adresu.

Jury komisija iš trijų narių sprendžia kas pre-
mijuotina paprasta balsų dauguma.

■ Iaiškai Dirvai

Istorikams nebus aišku...

Kai ateities istorikai archyvuose ieškos duomenų apie lietuviškąją išeiviją Jungtinėse Amerikos Valstijose, neabejotinai daugiausia medžiagos ras Jurgio Janušaičio plačiai paskleistuose straipsniuose. Jis pagrįstai bus tituluojamas išeivijos gyvenimo kronikininku. Kas kitas galėtų pretenduoti į tokį titulą, akivaizdoje gausybės planuojamų ar įvykusių didžiųjų parengimų, kultūrinių švenčių, minėjimų ir pagerbimų aprašymų? Tad džiugu pasveikinti kito Floridos pakraščio "kaimyną", kolegą Jurgį su užtarnautu jo atžymėjimu už žurnalistinę veiklą.

Tačiau kovo 22 d. Dirvoje paskaičius jo straipsnį "Ir vėl artėja Seimas" susirūpinau, kad ateities istorikai turės sunkumų susigaudyti šių dienų politinėje tikrovėje, bandydami išskaityti J.J. mintis.

Istorikai gali stebėtis, kodėl J.J., prisimindamas praejusį ALT S-gos seimą Daytona Beach, rašo "Daytona Beach Seime gerokai 'politikavome' ". Kils klausimas, kodėl politikavimas pakliuvo į kabutes, kai visi kiti šaltiniai rodo, jog ALT S-ga yra neabejotinai politinis junginys. Dar nuostabiau istorikams atrodys toks J.J. posakis: "Na, gerai, kad šalia savo kultūrinės veiklos planų ALT S-ga neaplenkia politikos ...". Tai yra galvosūkis išeivijos veiklos stebėtojų – nebent būčiau prausaudęs momentą, kai ALT S-ga iš politinės, kiek žinau, Lietuvai nepriklausomybės ir Tautai laisvės siekiančios organizacijos būtų virtusi kultūrine. Stebėjau ir mačiau, kaip metų eigoje buvo nupolitintas mūsų jaunimas, bet tokių reiškinių nepastebėjau ALT S-je.

Gaila būsimų istorikų prakaito bandant išrišti kitą mįslę. "Ir kaip įdomu, kad per tuos dvejus metus pakito, atrodo, ir ALT S-gos vadovybės mąstymas, galvojimas ir tai pozityvia, Lietuvos labui linkme" – rašo J. Janušaitis.

Kažkaip, kažkodėl, kai kur aname Janušaičio rašinyje nesusiriša politiniai galai. Kaip išeivijos veiklos Lietuvos nepriklausomybės atstatymui idėmiam stebėtoju veikėjui, man vis atrodė, kad ALT S-gos vadovų, kuriuos pažįstu, "mąstymas ir galvojimas" visad buvo "Lietuvos labui" linkme. Tad kaip suprasti J.J. tvirtinimą, jog per tuos dvejus metus tai "pakito"?

Žinome, kad buvę bendradarbiautojai su "Tarybų

Lietuvos valdžia šaipėsi iš "vaduotojų" ir skaitė "pozityvia" veikla tik nuolaidžiamą Maskvai. Ar tik nebus kolega Janušaitis paveiktas buvusių bendradarbių tojų šiandieninio stipraus akcentavimo, jog – štai, va, – dabar ir visi kiti "bendradarbiauja" su Lietuvos vyriausybe, kaip ir jie kadaise darė.

Tačiau gi yra skirtumas! Šiandien Lietuva yra pasiskelbusi nepriklausoma nuo Sovietų Sąjungos. Ji yra nebe "Tarybų" Lietuva, bet Lietuvos respublika. Net ir gera dalis komunistų sakosi nebesą maskviniai, o stovį už nepriklausomybę.

Priedui – apgailėtina, kad ypač šiuo metu kai kieno dar vis bandoma kandiduoti užkulnius VLIKo vadovybei. Dirvos skaitytojai yra tai matę dr. Skuodžio ir dr. Nemicko straipsniuose.

Atrodo, kad ir J.J. bando tai padaryti, nors ir jam charakteringu, švelnesniu būdu. Anot jo "... disidentas, prof. dr. Vytautas Skuodis iš vieno veiksnio susilaukė (Daytona Beach Seime) skaudaus atkirčio, už jo išvalgų pramatymą ir raginimą bendradarbiauti su pavergtaisiais tėvynėje". Tai jau įkandimas VLIK'ui (kodėl nekalbėti konkrečiai?), kadangi tą atkirtį davė jo pirmininkas dr. Bobelis.

Kai dėl Skuodžio išvalgaus pramatymo – jis, kaip ir mes visi, deja, nepramatė staigaus įvykių riedėjimo net į nepriklausomybės paskelbimą. Jis tada ragino besąlyginiai bendradarbiauti ir grynę apvalastalininkus, iš kurių prie ano stalo sėdėję komunistai bandė nupirkti išeivijos liežuvio prikandimą apie okupaciją ir atsakyti nepriklausomybės klausimo kėlimo. Už tai buvo siūloma didesnių bendradarbiavimo malonių ir pasikeitimo spaudos straipsniais su išcenzūruota nepriklausomybės idėja.

Šių gi dienų Lietuvos Respublikos vyriausybė Nepriklausomybę stato virš kultūros. Šiandien tik Michailas Gorbačiovas viešai propaguoja "apvalaus stalo" idėją prieš Lietuvos nepriklausomybės terminą. To žodžio jis nenori net girdėti.

Belieka tikėtis, kad, jeigu ne gegužės 12-13 dienomis Bostone įvyksiantis ALT Sąjungos Seimas, tai bent pats kolega Jurgis padės ateities istorikams, kaip ir dabar besidomintiems, išnarplioti jo straipsnio patiektas mintis.

Vilius Bražėnas
Bonita Springs, FL

MANIFESTE POUR LA LIBERTÉ DE LA LITUANIE

- La Lituanie a droit à sa liberté et à son indépendance qui semblent lui être contestées par ceux-là même qui, l'autre semaine, applaudissaient l'accession à la souveraineté de la Namibie.
- Contrairement à la désinformation colportée allègrement par la presse française, M. Gorbatchev n'est pas confronté à un douloureux dilemme. Ce n'est pas lui qui souffre. Ce sont les Litoniens... à cause de lui.
- Les jeunes Litoniens, capturés et sauvagement battus par l'Armée Rouge, ne sont pas des déserteurs. Citoyens d'un pays, devenu indépendant à la suite d'élections libres et d'un vote légal et presque unanime du Parlement, ils n'avaient aucune raison de continuer de servir dans une armée étrangère.
Les États Baltes, puisque la Lettonie et l'Estonie sont dans le même cas de figure, ont été annexés de force à l'URSS à la suite d'un protocole secret signé lors du Pacte Hitler-Staline. Depuis 50 ans les Litoniens ont connu un régime de terreur entraînant environ 200 000 déportations au goulag. Il faut s'élever contre les fausses nouvelles et les provocations qui servent d'excuse à un durcissement militaire et policier. Il n'est pas trop tard pour sauver l'Indépendance et la Liberté de la Lituanie.
Il n'est pas trop tard pour ouvrir les yeux sur la gigantesque campagne de désinformation engagée par l'URSS et sortir d'une quiétude et d'un assoupissement coupables lorsque tant de peuples luttent pour la Démocratie.

- M. AGOSTINI Eric (Professeur à l'université de Bordeaux)
- M. ALGRIN Michel (Avocat à la Cour)
- M. ANDRÉ Jean-Marie (Professeur à la Sorbonne)
- M. ASSO Bernard (Professeur à l'Université de Nice)
- M. AUDEBAUD Etienne (Professeur à l'Université de Grenoble I)
- M. BACKIS Richard (Président de la communauté Lituanienne de France)
- BASTIE Jean (Professeur émérite à la Sorbonne)
- Mme BEAUJEU-GARNIER Jacqueline (Professeur à la Sorbonne)
- M. BECHADE Hervé (Professeur à la Sorbonne)
- M. BENOIST Jean-Marie (Philosophe)
- M. BERRA Daniel (Directeur du centre du Droit du Travail Université d'Aix)
- M. BIELIAUSKAS Vytautas (Présid. de la communauté Lituanienne mondiale)
- M. BIGEARD Marcel (Général CR)
- M. BLUCHE François (Professeur à l'Université de Nanterre)
- M. BODOT Maurice (Professeur à la Sorbonne)
- M. BOMPAIRE Jacques (Président Honoraire Paris-Sorbonne)
- M. BOUTBIEN Léon (Commission Consult. Droits de l'Homme)
- Mme BRASSIE Anne (écrivain)
- M. BRUNEL J. (Professeur à la Sorbonne)
- M. CATHALA Henri-Pierre (Professeur de médecine)
- Mme CHANTEUR Jeanine (Professeur de Philosophie à la Sorbonne)
- M. CHOMARAT Jacques (Professeur à la Sorbonne)
- M. CHAIX Roger (Préfet honoraire)
- M. CROUZET Michel (Universitaire)
- M. CROZIER Brian (Expert international)
- Mlle DAMUIS Gintė (Sous-Dir. de Luthanian Information Center - USA)
- M. DEBRAY-RITZEN Pierre (Professeur de médecine)
- M. DELAUNAY Jean (Général CR)
- Mme DELEANI Simone (Professeur à l'Université de Nanterre)
- M. DELOFFRE Frédéric (Professeur à la Sorbonne)
- M. DEM Marc (Journaliste-écrivain)
- M. DU VILLARD Henri (anc. Ministre du Général De Gaulle)
- M. EBSTEIN-LANGEVIN Jean (Avocat à la Cour)
- Mme ERISTOV Madeleine (Société des amis des universités de Paris)
- M. FAIVRE Maurice (Général CR)
- M. FEIGELSON Ralph (écrivain d'Auschwitz)
- M. FISCHER Paul (Président du Cercle Leconte de Lisle)
- M. FONTAINE Jacques (Membre de l'Institut)
- M. GARAPON Robert (Professeur à la Sorbonne)
- Mgr GHEORGHIU Virgil (Homme de Lettres)
- M. GINESTIER Paul (Professeur honoraire Université de Hull - GB)
- M. GIRAUD Henri (Expert auprès de la Cour de Cassation)
- M. GRESSE André (ancien Président de la Cour d'Assises de Paris)
- M. GODFRAIN Jacques (Questeur de l'Assemblée Nationale)
- M. GRISON Jean (Historien)
- M. GUILLERMOU Alain (Professeur à la Sorbonne)
- M. HAMICHE Daniel (Journaliste)
- Mme HUCHON Mireille (Professeur à la Sorbonne)
- M. IMBERT Jean (Président de l'Université Paris III, Membre de l'Institut)
- M. IONESCO Eugène (Académie Française)
- M. KASLAS Bronis (Professeur de Droit international USA)
- Mme LABIN Suzanne (Journaliste-écrivain)
- M. LACAZE Jeannou (Général CR)
- M. LANNEQUIN Roger (ancien Commandant Marc des FTP)
- M. LARTHOMAS Pierre (Professeur à la Sorbonne)
- M. LASFARGUES Géraud (Professeur de médecine)
- Mme LESNIK Renata (ancien journaliste à Radio Moscou)
- M. LATORE Michel (Sociologue)
- M. LESQUEN Henry (de) (Président de SOS-Identité)
- M. LUCAZEAU Michel (Maître de conférence à la Sorbonne)
- M. MASATIS Teslovas (Professeur de mathématiques USA)
- M. MADELIN Alain (ancien Ministre)
- M. MALAUD Philippe (ancien Ministre)
- M. MATORE Georges (Professeur à la Sorbonne, prisonnier politique en Lituanie soviétique)
- M. MAXIMOV Vladimir (écrivain-journaliste)
- M. MESMIN Georges (Député de Paris)
- M. MIKHALTCHUK Vassili (Président du Comité central des organisations ukrainiennes en France)
- M. MEDECIN Jacques (Maire de Nice)
- Mlle MELLET Sylvie (Chercheur au CNRS)
- M. MITROVITCH Cyril (Rédacteur en chef de la parole ukrainienne)
- M. MOLINIE Georges (Professeur à la Sorbonne)
- Mme MOLINIE-BERTRAND Annie (Professeur à la Sorbonne)
- Mme MONCLIN Hilda (Vice-Présidente de l'Union pour la Solidarité Européenne)
- M. MOND Georges (Journaliste)
- M. MONNETOT Jules (Sociologue)
- M. MOTTIN Jean (Conseiller d'Etat)
- M. MOUSTIERS Pierre (Homme de Lettres)
- M. NATTER François (Doyen de la Faculté Libre de Paris)
- M. NAUDET Jean-Yves (Professeur à l'Université d'Aix-Marseille)
- M. PALIVANIS Vytautas (Professeur d'ethnologie USA)
- M. PARKER Edouard (Homme de Lettres)
- M. PARMENTIER Michel (Avocat à la Cour d'Appel)
- M. PETIT Hugues (Maître de conférence à la Faculté de Grenoble II)
- Mgr PETROSIUS Jonas (Directeur de la Mission catholique lituanienne Paris)
- M. PERGNIER Maurice (Professeur à l'Université du Val de Marne)
- M. PLOUTCH Vladimir (Mathématicien)
- M. POIRIER René (Membre de l'Institut)
- M. POLIN Claude (Professeur à la Sorbonne)
- Mme PRAT Marie-Hélène (Professeur à la Sorbonne)
- M. PRAT Jean-Jacques (Professeur à la Faculté des Sciences)
- M. RACKAUSKAS Jonas (Professeur de pédagogie USA)
- M. RAILLA Bronys (ancien Directeur du journal Lietuvos Aidas)
- M. RASPAIL Jean (Romancier)
- M. REY Jean (Professeur à la Sorbonne)
- M. ROBICHEZ Jacques (Professeur honoraire à la Sorbonne)
- Mme ROBINSON Madeleine (Comédienne)
- M. ROCHE Tony (anc. Directeur DST)
- M. ROCHET Jean (anc. Directeur DST)
- M. ROUCHE Jacques (Professeur à l'Université de Lille)
- M. ROUSSEAU Claude (Professeur à la Sorbonne)
- M. SALIN Pascal (Professeur à l'Université de Paris Dauphine)
- M. SCHMELTZ Guy (Conseiller d'Etat)
- M. SCHNEITZER Serge (Professeur à l'Université d'Aix-Marseille III)
- Mlle SELESKOVIC Danica (Professeur à l'Université de Paris III)
- M. SERBAT Guy (Professeur à la Sorbonne, Commandant FTP zone Sud)
- M. SERVIER Jean (Professeur à l'école des Sciences Humaines de Montpellier)
- M. SOUTET Olivier (Professeur à l'Université de Dijon)
- M. SOUTOU Georges-Henri (Professeur à la Sorbonne)
- Mme TAMBA Irène (Professeur à l'école des Hautes Etudes)
- M. TREMOLET de VILLERS Jacques (Avocat à la Cour)
- M. VALLE Marc (Avocat à la Cour)
- M. VAN DEN HEUVEL Jacques (Professeur à l'Université de Nanterre)
- M. VARAUT Jean-Marc (Avocat à la Cour)
- M. VERNEJOUL J. (de) (Universitaire)
- M. VERNEJOUL Pierre (de) (Universitaire)
- M. VILLEMAREST Pierre (de) (Directeur de la Lettre du CEI)
- M. VRZALA Jaroslav (Journaliste)
- M. ZAWATSKI P. (Directeur pour la CEE de la KPN polonaise)
- M. ZWANG Gérard (Homme de Lettres)

COMITÉ DE DÉFENSE DU PEUPLE LITUANIEN
COURS DE CIVILISATION FRANÇAISE DE LA SORBONNE
46, RUE DES ÉCOLES - 75005 PARIS
INSTITUT D'ÉTUDES DE LA DÉSINFORMATION
18, CHAMPS-ÉYSÉES - 75008 PARIS - TÉL. (16.1) 48 24 02 67

LE QUOTIDIEN DE PARIS - N° 3 229 - VENDREDI 6 AVRIL 1990

Paryžiaus dienraštis "Le Quotidien de Paris" š.m. balandžio 6 d. laidojo per visą puslapį atspausdino šį manifestą už Lietuvos laisvę, kurį pasirašė virš šimto žymių prancūzų akademikų, rašytojų, artistų, politikų, jų tarpe ir keli lietuviai – R. Bačkis, V. Bieliauskas, G. Damušytė, B. Kaslas, M. Masaitis, V. Pavilaniš, kun. J. Petrošius, J. Račkauskas ir B. Raila. Jame skelbiama, kad Lietuva turi teisę į nepriklausomybę, kad jos jaunuoliai neprivalo tarnauti sovietų armijoje ir dar nevėlu visiems atidaryti akis prieš tą milžinišką dezinformacijos kampaniją, kurią veda sovietai prieš lietuvių tautą, kovojančią už demokratiją. Manifesto iniciatorius yra Sarbomos universiteto profesorius George Matore, politinis kalbų sovietams okupavus Lietuvą, kai tuo metu profesoriavo Kaune.

KĄ DARYSIME BIRŽELIO MĖNESI?

Gyvename tamsiame laikotarpyje, kai Vakarų pasaulis, ypač JAV–ių vyriausybė, ciniškai ir skaudžiai apvylė Lietuvos laisvės aspiracijas. Tačiau reikia žvelgti į ateitį ir ieškoti progų Lietuvos laisvinimo reikalą laikyti tiek svetimtaučių tiek savųjų žmonių akyse.

Artėja 1990 birželis, Lietuvos, Latvijos ir Estijos nepriklausomybių netekimo metinės – visas pusšimtis! Iki tos lemtingos sukakties dar liko du mėnesiai. Tas įvykis, sujungtas su JAV Lietuvos, Latvijos ir Estijos okupacijų nepripažinimo politikos (ar dar tebegaliojančios?) sukaktim, mūsų interesams turėtų būti išnaudotos. Yra pagrindo manyti, kad, nežiūrint kaip toliau rituliuosis įvykiai Vilniuje, Rygoje bei Taline iš vienos pusės ir Maskvoj, iš kitos, nepriklausomybės mintį reikia kelti.

Būtinai reikia dėmesio svetimtaučių spaudoje. Per

ši, nuo kovo 11–sios trukusį laikotarpį, Amerikos spauda buvo mūsų interesų didžiausia gynėja. Reikia susitikimų su vyriausybių žmonėmis. Reikia paskatinimo mūsų pačių visuomenėje. Reikia viešos, moralinės paramos Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje gyvenantiems ir viskuo dėl nepriklausomybės atstatymo rizikuojantiems žmonėms.

Konkrečiai Amerikos ir Kanados lietuviai, latviai ir estai 1990 birželio 16–17 d.d. (šeštadienis ir sekmadienis) turėtų stengtis suruošti viešas demonstracijas – eisenas didesniuose miestuose. Žinant, kad 1990–ji JAV–e yra rinkiminiai metai, demonstracijose gal dalyvautų bent žymesni kandidatai į Kongresą.

Iš anksto, profesionaliai pasiruošus, reikia eiti į spaudą, radio, televiziją, gi mūsų veiksniai ta proga turėtų kreiptis į vyriausybės įstaugas. Kažin, ar JAV Prezidentas šiais metais skelbs Pa-

vergtųjų Tautų savaitę? Jei taip, ką tai reikš?

Savose saliukėse sau patiems ruošiamų minėjimų reikia mažiausiai.

Šioje padėtyje nekantriai laukiame mūsų vadovaujančių organizacijų iniciatyvos ir planų.

Antanas Dunzila
McLean, VA

POSITION available in
May 1990 for
OCCUPATIONAL
THERAPIST

to join a team working with developmentally disabled and mentally ill individuals in a day program setting. Responsibilities include assessments, team meetings, treatment planning and documentation. B.S. in O.T. and A.O.T.A. certification required. Competitive salary and excellent fringe benefits. Contractual arrangements will be considered. Call or send resume to: Scott Richards D.D. Supervisor, Huron County Community Mental Health, 1108 S. Van Dyke, Bad Axe MI 48413. (517) 269-9293. EOE.

REGISTERED
LAB TECHNOLOGIST

Full time or part time. Rotation on afternoon and day shifts with on call hours. Competitive benefits and relocation assistance. Bluffton Community Hospital is a 42 bed acute care facility located in a college town. Please forward resume to: Personnel, Bluffton Community Hospital, P.O. Box 48, Bluffton, OH 45817. E.O.E.

KŪRYBA IR MOKSLAS

Per pasaulį keliavęs GYVATARAS

Jurgis Janušaitis

Pokario metais prasidėjusi emigracija iš stovyklų, lietuvių blaškė po platų laisvąjį pasaulį. Dalis jaunesniojo amžiaus tėvynainių buvo nublokšta ir į Kanadą, Hamiltoną. Pirmieji įsikūrimo rūpesčiai – duonos kėsnis, pastogė galvai priglausti, pastovesnis darbas.

Tačiau daug vargo matė tėvynainiai ir šiame nedideliame Kanados mieste greitai parodė gyvastingumą. Organizavosi nauja kolonija, įsteigė lietuvių parapiją, lietuvių bendruomenę ir netrukus prasidėjo kultūrinė veikla – ruošiami minėjimai, proginiai renginiai, minimos šventės. Tiems dalykams juk reikia ir meninių programų, jų atlikėjų. Ir energijos ir jaunatvės kupina, sumani ir tautinius šokius šokusi Vokietijoje Vanda Panavaitė (dabar Vanda Stankienė) suranda keletą porų jaunų žmonių ir pradeda mokyti tautinių šokių. Sekasi. Entuziasmo nestokojama. Šokėjai jau pasirodo įvairiuose lietuvių renginiuose. Tėvynainiai tuo džiaugiasi ir rūpinasi, kad tautiniai šokiai čia, kaip šviesus žiburėlis, šviestų vis stipresne šviesa.

Į Hamiltoną atsikelia energinga, šauni lietuvių jaunimo mylėtoja, tautinių šokių žinovė Genovaitė Dumčiūtė – Breichmanienė ir 1950 m. perima Tautinių šokių grupės vadovavimą iš Vandos Panavaitės.

Po trejetos metų, susiklosčius aplinkybėms, jau sustiprėjusiai šokėjų grupei nuo 1953–55 metų vėl vadovauja Vanda Panavaitė ir grupė šauniai pasirodo Karalienės II karūnacijos iškilmėse ir tuo pačiu Lietuvių dienoje, Hamiltone.

1956 m. grupei vėl ima vadovauti Genovaitė Breichmanienė ir ji su šia šokėjų grupe nebesiskyrė iki šios dienos. Pradžią buvo sunki. Pradėtas darbas tik su 6 porų vyresniojo amžiaus šokėjais. Bet vadovės sumanymas ir ryžtas užtikrina šios grupės, vėliau pasivadinusios Tautinių šokių ansamblio "Gyvataras" vardu, gražią ateitį.

Į Gyvataro gretas jungėsi vaikų, jaunimo o vėliau ir veteranų šokėjų grupės ir taip per savo veiklos keturiasdešimt metų Gyvataras išaugo į vieną iš didžiųjų tautinių ansamblių išeivijoje, savo

gretose turintis keliasdešimt įvairaus amžiaus šokėjų.

Š.m. gegužės mėn. Gyvataras, Hamiltone, ruošiasi iškilmingai paminėti savo veiklos keturiasdešimties metų sukaktį. Organizaciniame gyvenime – reikšminga sukaktis, o tuo pačiu gal derėtų pagarbiai prisiminti patį Gyvatarą ir jo beveik keturiasdešimt metų jam vadovausią nuostabios energijos, didelio takto, karštai mylinčią lietuvių jaunimą ir besirūpinančią mūsų tautinės kultūros puoselėjimu vad. Genovaitę Dumčiūtę – Breichmanienę.

Gyvataras savo veiklos metų savaratoje sukrovė didelį tautinės kultūros lobį kraitį. Jis tikras nenuorama. Neklysiu pasakęs, kad Gyvataras buvo per pasaulį keliaujantis ansamblis.

Šiame trumpame reportaže neįmanoma išvardinti datų, įvykių ir kelionių. Tik pažymėsiu, kad Gyvataras yra davęs daugybę koncertų Kanadoje, ne tik saviesiems, bet ir kanadiečių visuomenei, keliavęs ir koncertavęs Kanados ir JAV lietuvių visose didžiojoje kolonijoje, dalyvavęs visose Tautinių šokių šventėse, Pasaulinėse parodose, festivaliuose, atstovavęs lietuviams, o išlaidas yra padengusi Kanados valdžia.

Gera susiorganizavęs, paruošęs geras programas, Gyvataras nesitenkino vien Kanada ir JAV, bet kėlė sparnus tolimiems skrydžiams: koncertuoja Pietų Amerikoje – Kolumbijoje, Medeline, Bogotoje, ir per 9 viešnagės dienas duoda net 9 koncertus, ansambliciai buvo priimti ir jiems padėkojo pats Kolumbijos prezidentas. Tai buvo 1974 metai. O po dviejų metų Gyvataras atlieka naują didįjį skrydį per Pacifiką, pasiekia tolimą Australiją, kur koncertuoja Adelaidėje, Melbourne, Camberoje, Sydney. Pagaliau Gyvataras buvo nuvykęs ir į senąją Europą koncertavo Prancūzijoje ir kitur.

Taigi Gyvataras vistiek keliavo po platų pasaulį, reprezentavo Lietuvai ir lietuvių tautinei kultūrai ne tik saviesiems, bet ir kitų kraštų žmonėms ir yra atlikęs didelę tautinę misiją ir plačiai tomis progomis kalbėjęs apie mūsų tėvynės Lietuvos rūpesčius.

Pačiame Gyvatare vyrauja drausmė, susiklausymas,

Gyvataras 1989 m., vadovaujamas G. Breichmanienės. Jos dešinėje studentų grupės mokytoja E. Rukšėnaitė, kairėje K. Aušrotaitė, vaikų grupės mokytoja J. Miltenio nuotr.

damus darbas. Tai vis mielosios Genovaitės, vadovės, didis sugebėjimas, kad ir sunkiose sąlygose, negausioje lietuvių kolonijoje išlaikyti tokį šaunų ansamblį. Darbo nuotaika esanti labai gera. Jaunimas mėgsta tautinius šokius. Čia susipažįsta, susidraugauja, pamilsta ir sukuria gražias lietuviškas šeimas, kurių skaičius nemažas, ir kurių jau vaikai dabar šoka Gyvatare.

Gyvataras yra gavęs kvietimą dalyvauti šiais metais liepos mėn. Lietuvoje įvykstančioje Tautinių šokių ir Dainų šventėje.

Vadovės teigimu, kvietimas su malonumu priimtas, atrinkta šventėn vyksta apie 25 poras šokėjų, nors nesusidėtinga, bet graži programa rūpestingai ruošama. Kaip žinia Lietuvon žada vykti ir JAV tautinių šokių ansambliai – Grandinėle vadovaujama Sagių, Grandis vadovaujama Smieliauskiene, iš Australijos rinktinis ansamblis ir iš Punsko šokių grupė. Tik dabar, kada Lietuvoje vyksta didelė įtampa, okupantas rodo piktus dantis, ar šventė įvyks, ar išleis iš laisvojo pasaulio tautinių šokių ansamblis?

Gyvataro rūpesčiais ir jo veikla, be vadovių Vandos Panavaitės–Stankienės, Genovaitės Dumčiūtės – Breichmanienės gyveno daug talkininkų – šokių mokytojų – Irena Jokubynienė, Jolanta Jokubynaitė, Elytė Rukšėnaitė, Kristina Aušrotaitė ir kit; akordeonistai – Kazimieras Deksnys ir kit. Gyvataras puošiasi dail. A Tamošaitienės austais tautiniais drabužiais. Gyvataro vadovė G. Breichmanienė 1972 m. buvo IV Laisvojo pasaulio lietuvių šokių šventės vyr. meninės dalies vadovė ir viena iš meno vadovių paskutinėje TŠ šventėje Kanadoje.

Baigiant šią kuklią darbš

taus Gyvataro sukaktuvinę apžvalgą, linkėtina meno vadovei G. Breichmanienei, jos padėjėjoms, padėjėjams ir visiems ansamblio dalyviams geriausios sėkmės ir toliau taip šauniai reprezentuoti svečių šalyse ir tėvynėje mūsų tautinių šokių kultūrą ir grožį. Drauge teatleidžia visi

tie, kurių neturėjau galimybės šiame reportaže prisiminti, bet jie taip pat buvo didieji ramsčiai Gyvataro kelyje. Gi istorikai, studijuodami išeivijos kultūrinę veiklą, apie Gyvatarą daug detalios medžiagos ras Gyvataro išleistuose sukaktuvių progomis albumuose ar leidiniuose.

Dr. Mykolas Arvystas Gečiauskas mokslininkas ir skulptorius

Kažkuo yra ypatingos Mykolo Arvysto rankos. Jos išreiškia jo mokslą, jo išvalgumą, jo talentą. Jos lanksto sudėtingas ortodonto vietas ir valdo efektyvius skulptūros įrankius, nukeldamos jo idėjas į trijų matavimų plotmę.

Dr. Mykolas Gečiauskas Arvystas '65 sėdi savo šiltame tvirtame bute, pro kurio vieną langą matosi Hudson'o upė aplenkianti Tribeca, o pro kitą iškyla žavus Woolworth pastatas. Storos klevinės grindys, patrauklūs uosiniai baldai, blizgantys granito stalo viršūs teikia namams pastovumo jausmą, net gi senos mados savybę.

Marmuras, maudomas apsiniaukusio popiečio švelnios šviesos, šildo baltąjį kambarį. Stovi du moteriški torsai, abstraktus gabalas ir rausvo akmens sunkus pailgas gabalas, kuris atstoja stalą ir kartu yra meno kūrinys.

Apačioje industrinio pastato, tapusio teisėtu kooperatyvu ir menininkų namais, Arvystas turi savo studiją. Didžiuliai marmuro luitai iš Carrara, Italijos, iš Ispanijos ir Portugalijos stovi savo neapdirbtame grožyje ir ten pat yra keletas kitų gabalų įvairiuose vystymosi stadijose.

Arvystas susidomėjo menu per savo specialybės studijas Columbia Universitete. Jis tada buvo 30 metų, jau turėjo

dantų gydytojo laipsnį iš Tufts Universiteto ir jau buvo atitarnavęs aviacijoje kapitono laipsniu. Kai jis jau užbaigė savo studijas Columbia Universitete, Arvystas, skatinamas savo mokytojo japono akmenkalio Niizuma, buvo labai įsigilinęs į savo meną ir pasiliko gyventi New York'e.

Jo profesija ir jo menas turėjo vienodos įtakos jo gyvenime. Dirbdamas su marmuru ir intriguojančiomis moters formos linijomis, kampais ir kontūrais, Arvystas mažai bendravo menininkų gyvenime. Jis ir dabar vengia prasmatumo ir sensacijos, pasirinkdamas susikaupti darbe, kuris išsilaikys, sukurtas laiku neapribotame stiliuje.

"Mano draugas man pasakė, kad aš gimiau pora šimtmečių per vėlai," sako Arvystas su pritariančia šypsena.

Iš tikrųjų, Mykolas Arvystas Gečiauskas, kaip jis buvo žinomas Colgate Universitete, gimė Vilniuje, Lietuvoje ir atvažiavo į šį kraštą su savo tėvais 1949 metais. Kai atėjo laikas jam įstoti į universitetą, Mykolas pasirinko Colgate, daugiausiai dėl jo nuošalumo. Jis nusprendė, kad ten jis galės dalyvauti sporte ir kartu save geriau pažinti. Jis tapo 1964 metų futbolo komandos kapitonu ir šiandien dar pasakoja apie tą paskutinių metų

(Nukelta į 6 psl.)

Lietuvoje...

Vitalius Zaikauskas

• LIETUVOS, Latvijos ir Estijos vyriausybės atstovai pasirašė susitarimą dėl Baltijos rinkos. Iškilusiems uždaviniams spręsti numatyta įsteigti Baltijos bendradarbiavimo tarybą ir jos komisiją.

• ĮVYKĘS militaristinės laisvanoriškos draugijos plenumas pareiškė nepasitikėjimą jos pirmininku generolu G. Taurinsku, (kuris jau suspėjo Lietuvoje liūdnei pagarsėti) ir jo pavaduotojais.

Tai jam labai nepatiko – sekantį rytą pastatą ėmė saugoti SSSR armijos kareiviai, kad kas nors vis gi neužgrobų jo sosto, kurio trys kojos priklauso Maskvos gynybos ministerijai.

• KGB nuo 1990 metų gegužės 1 dienos bus nebe sukarinta įstaiga, o tiesiog karinis dalinys.

Deja, sužinoti, ką tai reiškia plačiau, ko tikėtis ir ko norėti, nepavyko. KGB atstovas A. Ruksėnas, pasitaręs su savo vyriausybe, pasakė, kad dabar paaiškinti negalės, reikia palaukti, kol bus atitinkamos AT SSSR nutarimas.

• MINIMOS 400-osios Kėdainių miestui Magdeburgo teisių suteikimo metinės. Pasodinta 400 ąžuoliukų. Miesto Rotušėje dvi dienas vyks konferencija.

• BALANDŽIO 11 diena. Aukščiausioji Taryba. Ištikimybę Lietuvos Respublikai prisiekė ministrė pirmininkė K. Prunskienė, jos pavaduotojai R. Ozolas, A. Brazauskas, ministrai, taip pat AT prezidiumo pirmininkas V. Landsbergis, prezidiumo nariai, nuolatiniai komisijų nariai.

• ATKURTA gyvulių globos draugija. Dalyvavo daugiau nei 200 delegatų: veterinarijos gydytojai, zootechnikai, medikai, dvasiškiai ir kt.

Priimtas Lietuvos gyvulių globos įstatymo projektas, kuriame numatytos bausmės už gyvulių kankinimą. Išrinkta taryba, prezidiumas.

• LIETUVOS pasiuntinybės Maskvoje nuolatinis atstovas paskirtas Egidijus Bičkauskas. Maskva jį pripažįsta tik kaip LSSR atstovą.

Jam atjungė vyriausybinių telefono ryšius... Nickas iš pareigūnų to negalėjo paaiškinti.

• BALANDŽIO 12 dieną Vilniuje įvyko labai didelis visų Respublikos aukštųjų mokyklų studentų mitingas lietuvių nepriklausomybei paremti.

• MASIŠKAI grąžinami SSSR armijos kariniai biletai. Vilniaus miesto savival-

dybė raginama organizuoti karinių bilietų priėmimą.

• RASEINIUIOSE rengiama šventė "Atgimimo sulaukus". Gatvės bus pavadintos senaisiais vardais, bus šventinamas miesto herbas ir vėliava.

• PRIE ŠIAULIŲ rajono vykdomojo komiteto badauja keturi norintys ūkininkauti žmonės, protestuodami prieš valdžios trukdymus. Nutrauks tada, kai atvyks žemės ūkio ministras V. Knašys.

• RESPUBLIKOS Aukščiausioji Taryba priėmė Lietuvos valstybės herbo įstatymą.

• SSSR armijos dalinys užėmė Lietuvos leidybinės įmonės "Spauda" pastatą. Prie jos esančioje spaustuvelyje spausdinami visi Lietuvos svarbiausieji laikraščiai. Ten atsivežė net lovas kareiviams – tikriausiai įsikūrė ilgam.

• LIETUVIAI jaunuoliai (21), kurie paliko sovietų karinius dalinius, brutalia jėga iš Naujosios Vilnios psichiatrinės ligoninės buvo sovietų pagrobti ir lėktuvu nuskraidinti į Anadyrą, pakely nusileidžiant Jakutske.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATA

Gečiauskas mokslininkas ir skulptorius...

(Atkelta iš 5 psl.)

sezoną šviežiu ir gyvu jausmu.

"Nuo mažų dienų aš buvau atletiškas," sako Arvystas "ir turėjau daug energijos. Kalti akmenį yra sunkus darbas. Po trijų ar keturių valandų kalimo būni pavargęs."

Šalia šio fizinio išsireiškimo, Arvystas yra susižavėjęs su moteriškos formos nesibai-giančiomis variacijomis.

"Dar yra tiek daug dalykų, kuriuos aš norėčiau išreikšti linijomis ir kompozicija. Mano darbas yra realistiškas, bet naudojasi erdve ir linija."

Matosi ir akmens patrauklumas. "Akmuo yra tradicinis, vienas iš pagrindiniausių elementų." Ta tema vis kartojasi. Arvysto susižavėjimas yra su tais, kurie vargsta išsilaikyti, o ne tais, kurie yra karšti ir gyvena tik tuo momentu ("pseudoelitas"), ir jis tvirtai laikosi tradicinio, klasinio ir gerai sustatyto stiliaus.

"Aš dirbu su noru," sakosi Arvystas. Klausimas, kodėl jis dirba norėdamas, yra įdomus, o atsakymas randasi chaotiškame laikotarpyje. "Išeidami iš šešiasdešimtųjų mes buvome paveikti įvairių sąvokų. Aš niekad nesidomėjau bizniu, bet buvo daug dalykų, su kuriais aš norėjau išsivelti. Ir aš visuomet laikiau meną tam tikra laisve."

Šiandien Dr. Arvystas yra giliai išsivėlęs. Jis profesoriuoja New Jersey Medicinos ir Dentologijos Universitete, diplomuotas Amerikos Ortodontijos Tarybos, ir yra Ortodontijos Centro direktorius Montefiore ligoninėje. Jis yra žinomas autorius ir paskaitininkas, praktikuoja savo profesiją dviejose įstaigose ir yra vienas iš pradininkų ortagnatijos chirurgijoje.

Dirbdamas daugiausiai su prigimtais kranialiniais veido nenormalumais, Dr. Arvystas suplanuoja chirurgines procedūras, kad atsiekus darnią struktūrą. Tai yra estetiškas planavimas su pačia brangiausia medžiaga.

"Tas yra labai suprantama," kartą pasakė Arvystui dabar jau miręs japonų menininkas Noguchi, sužinojęs apie jo rekonstruktyvinį darbą ir jo skulptūrą.

Arvystas supranta tą ryšį, tiltą sujungtą nepaprastos rankos-akies koordinacijos ir ypatingo rankų nagingumo.

Nesigirdamas Arvystas atsako, "Tas viskas man labai natūralu. Aš matau dalykus trimis matavimais ir sprendžiu apie padėtį iš nuojautos."

Dienos yra tvarkingai suplanuotos. "Rytai aš dirbu institucijose, o po pietų aš atlieku privačią praktiką," sako Arvystas. Toks išsipareigojimas drastiškai pakeitė jo ankstyvesnį 50/50 santykį,

paliekant daug mažiau laiko skulptūrai, bet jis tikisi, kad pusiausvyra grįš jo gyvenimui.

Marmuras laukia gyvybės įkvėpimo ir dideli uosio gabalai, kuriuos Walter'is, šveicaras ūkininkas prie Delaware upės, nukirto ir apdailino, bus naudojami kaip pedestalai naujoms formoms.

"Aš sprendžiu savo problemas su priemonėmis, kurios aš jaučiu pagarbą," sako Arvystas. Per šešis mėnesius vienas sprendimas gali apsipavidalinti, įgydamas formą prieš laiko jėgą.

"Kai kurie mano kūriniai rišasi su pastovumu ir tvirtumu ir su vertybių sistema, kuri jau netinka šiais laikais." Tačiau ji dar tinka Dr. Mykolui Gečiauskui ir visuomet tiks.

John Hubbard

THE COLGATE SCENE
November 1989

Į lietuvių kalbą vertė
Lionė Simonaitienė.

OPPORTUNITY FOR
REGISTERED NURSES & LPN's
To work & live in a small congenial community.
Collin Anderson Center has immediate openings for registered nurses & LPN's for all shifts.
Apply, call or write to:
Ghislaine Douglas
Collin Anderson Center, P.O. Box 106
St. Marys, W. Virginia 26170
304-684-2441 EOE

(3-22)

ATTENTION: EARN MONEY
READING BOOKS!
\$32,000 / year income potential.
Details: (1) 602-838-8885
Ext. Bk 1753.

(14-16)

Opportunity for experienced
plastic injection mold makers
and experienced EDM operators
Willing to relocate to North
Eastern Alabama. Nice clean,
air conditioned working facility,
paid vacation, holidays, and
insurance. Send resume to:
TROPIC TOOL & MOLD INC.
303 Wagner Drive
Albertville AL 35950
205-593-3441

(13-19)

MACHINISTS

For all shifts Journeymen or 1st
Class Skilled. Both CNC & Manual.
Minimum 15 years job shop experience.
1st class only. Advancement opportunity.
Excellent working conditions.
Fringe benefits. Permanent employment.
SW location now, relocating to NW. Call for appt.
Jeff Brayer, Ernie Oelze,
713-667-6620.

CHEMIST-INK & COATINGS

Decorating Resources Inc., a leader
in specialty printing of cosmetic
packaging, requires a Chemist w/3
yrs or more exp. in printing & / or
coating industry to formulate & develop
gravure & screen printing systems.
Must be able to work largely unsupervised.
Exp. in thin film plastic & plastic container decorations
& heat activating adhesives is a plus.
Production & customer technical support
also involved. Exc benefits & competitive salary
if qualified. Resumes to: Mr. E. H. Neaves,
Dire. of R&D Decorating Resources, Inc.

430 Andbro Drive,
Pittman, NJ 08071.

(14-16)

1990 METŲ
LIETUVIŲ
TAUTINIŲ DAINŲ
ir ŠOKIŲ FESTIVALIUI
LIEPOS 5-8 DIENOMIS

BALTIC TOURS

siūlo septynias išskirtinas 7, 10 ir 13 dienų
keliones į Lietuvą!

LIETUVA, RUSIJA ir SUOMIJA
15 dienų kelionė, iš jų 7 dienos Lietuvoje:
7 naktys Vilniuje, 2 Maskvoje, 2 Leningrade ir 2 Helsinkyje.
Finnair linija, viešbutis "Lietuva".

Kelionė #629 birželio 29 - liepos 13,
\$2,459.00 iš Bostono ir New Yorko
\$2,659.00 iš Chicago.

LIETUVA ir VOKIETIJA
18 dienų kelionė, 13 dienų Lietuvoje: 14 naktų Vilniuje, 2 Vakarų
Berlyne. KLM linija ir Aeroflot tiesioginis skrydis į Vilnių iš
Berlyno.

Kelionė #702L liepos 2-19, "Lietuvos" viešbutis.
\$2,269.00 iš Bostono ir New Yorko
\$2,369.00 iš Chicago

Kelionė #702T liepos 2-19, "Turistų" viešbutis.
\$2,049.00 iš Bostono ir New Yorko.
\$2,149.00 iš Chicago.

LIETUVA
13 dienų kelionė, 10 dienų Lietuvoje (11 naktų Vilniuje). Pan
American linija, "Lietuvos" viešbutis.

Kelionė #703A liepos 3-15
\$2,049.00 iš Bostono ir New Yorko
\$2,249.00 iš Chicago.

LIETUVA ir SUOMIJA
14 dienų kelionė, 10 dienų Lietuvoje: 11 naktų Vilniuje, 1
Helsinkyje. Finnair linija.

Kelionė #703B liepos 3-16, "Turistų" viešbutis.
\$1,949.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$2,149.00 iš Chicago.

Kelionė #703C liepos 3-16, "Trinapolis" - žaliame ramioje
Vilniaus "Žirmūnų" priemiestyje keturių aukštų viešbutis su
restoranu ir baru. Tinkamas pavieniui arba grupėms.

\$1,749.00 iš Bostono ir New Yorko
\$1,949.00 iš Chicago.

Kelionė #703D liepos 3-16, "Composers"
apartamentai, netoli Vingio parko, norintiems privatumo. Yra
tikai 14-kai asmenų. Duodama kaina padengia tikai apartamento
nuomą. Kelionės, maistas, apžirėjimai ir Festivalio programos yra
asmeninis rūpestis.

\$1,649.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$1,849.00 iš Chicago.

LIETUVA ir ČEKOSLOVAKIJA - 11 dienų kelionė.
7 naktys Vilniuje, 2 naktys Prahoje. ČSA linija.

Kelionė #608 - birželio 8-18:
\$2,099.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$2,299.00 iš Chicago.

LIETUVA ir SVEICARIJA - 15 dienų kelionė.
11 naktų Vilniuje, 2 naktys Zūriche. Swissair linija.
Kelionė #614 - birželio 14-28:
\$2,269.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$2,469.00 iš Chicago.

LIETUVA, SUOMIJA ir ESTIJA - 15 dienų kelionė.
10 naktų Vilniuje, 1 naktis Taline, 2 naktys Helsinkyje Finnair
linija.

Kelionė #801 - rugpjūčio 1-15:
\$2,389.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$2,589.00 iš Chicago.

LIETUVA ir AUSTRIJA - 15 dienų kelionė.
11 naktų Vilniuje, 2 naktys Vienoje.
Austrian Airlines linija.

Kelionė #808 rugpjūčio 8-22:
\$2,399.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$2,599.00 iš Chicago.

LIETUVA - 10 dienų kelionė.
8 naktys Vilniuje. Finnair linija.

Kelionė #943 rugsėjo 13-22:
\$1,809.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$2,009.00 iš Chicago.

LIETUVA ir SUOMIJA - 14 dienų kelionė.
11 naktų Vilniuje, 1 naktis Helsinkyje. Finnair linija.

Kelionė #913 rugsėjo 13-26:
\$2,209.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$2,409.00 iš Chicago.

LIETUVA ir ČEKOSLOVAKIJA - 15 dienų kelionė.
11 naktų Vilniuje, 2 naktys Prahoje. ČSA linija.

Kelionė #105 spalio 1-15:
\$2,159.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$2,359.00 iš Chicago.

LIETUVA ir ČEKOSLOVAKIJA - 12 dienų kelionė.
9 naktys Vilniuje, 1 naktis Prahoje. ČSA linija.

Kelionė #106 lapkričio 5-16:
\$1,699.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$1,899.00 iš Chicago.

SV. KALĖDOS ir NAUJIEJI METAI LIETUVOJE
15 dienų kelionė. 12 naktų Vilniuje, 1 naktis Prahoje. ČSA linija.

Kelionė #1225 gruodžio 21-sausio 4, 1991:
\$1,799.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$1,999.00 iš Chicago.

NAUJIEJI METAI LIETUVOJE - 15 dienų kelionė.
12 naktų Vilniuje, 1 naktis Prahoje. ČSA linija.

Kelionė #1280 gruodžio 29 - sausio 11, 1991:
\$1,799.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$1,999.00 iš Chicago.

Visų kelionių, išskyrus #703D, kainose įskaitoma bilietis į
Festivalio programas, tris pamaitinimus kasdien, pusryčius,
pietus ir miesto apžiūrėjimą West Berlyne ir Helsinkyje, perve-
žimą ir asmeninį BALTIC TOURS palydovo patarnavimą visoje
kelionėje.

Smulkesnės informacijos ir brošiūrai, kreipkitės į
BALTIC TOURS • 77 Oak St., Suite 4 • Newton, MA 02164
Tel. 617 / 965 - 8080 • Fax 617 - 332 - 7781

Lietuvių Fondas paskyrė Lietuvai vieną milijoną

Antanas Juodvalkis

Lietuvių fondo narių metinis suvažiavimas įvyko 1990 m. kovo 31 d. Jaunimo centre, Čikagoje. Suvažiavime dalyvavo 108 nariai, turėję 7912 balsų, iš visų galių 25.233 balsų.

Pagerbti amžinybėn iškeičiamą Lietuvos fondo nariai. Mirusiųjų narių knyga pagarbiamai padėta ant gėlėmis papuošto stalo, simboliškai dalyvavo suvažiavime. Žvakę uždegė narys Vincas Grėbliūnas. Visiems sustojus ir susikaupus, mirusiųjų ilgoką (91) sąrašą perskaitė valdybos narė Roma Steponavičiūtė. Mirusiųjų pagerbimas užsklęstas visiems sugiedojus Maironio Marijos giesmę. Invokaciją sukalbėjo prel. Juozas Prunskis.

Suvažiavimą atidarė tarybos pirm. Stasys Baras, i prezidentumą pakvietęs pirmininkauti Kazį Ambrozaitį, Ofeliją Barškėtytę ir Antaną Juodvalkį, o sekretoriauti Gražiną Kamantienę iš Grand Rapids, MI. Sudarytos komisijos kurioms pirmininkavo šie tarybos nariai: mandatų – registracijos – Alė Steponavičienė, nominacijų – Gediminas Balukas, balsų skaičiavimo – Ferdinandas Kaunas ir nutarimų – Vytautas Kamantas.

Prie spaudos stalo susėdo žurnalistai: prel. J. Prunskis, J. Žygas, J. Šlajus, J. Žemaitis A. Bagdonas, atstovavę skirtingiems lietuviškiems laikraščiams ir radijo laidų vedėjas Balys Brazdžionis. Buvo pakviesti: Ramona Steponavičiūtė, Bronius Kviklys, Petras Petrutis, brolis Petras Kleinotas ir kt.

Tarybos pateikta darbotvarkė buvo papildyta Lietuvos reikalais, sulaukusi didelio dalyvių dėmesio.

Žodžiu sveikino gen. konsulas Vaclovas Kleiza, PLB valdybos vicepirm. Milda Lenkauskienė, JAV LB Krašto valdybos vicepirm. Birutė Jasaitienė ir Altos informacijos direktorius prel. Juozas Prunskis, o raštu – Kanados lietuvių fondas.

Tarybos pirm. Stasys Baras pasidžiaugė, sėkminga Lietuvių fondo veikla ir padėkojo aukotojams, valdybai, tarybai spaudai – radijui ir visiems talkininkams. Atskirą padėką išreiškė Marijai Remienei už trijų metų sėkmingą pirmininkavimą valdybai.

1989 metais aukomis ir palikimais gauta 324.612 dol. 1989. XII. 31 d. pagrindinis kapitalas pasiekė 4.551.316 dol. Įstojo 177 nauji nariai. Iš LF pelno lietuvių išlaikymui padalinta 230.000 dol.

Marija Remienė sėkmingai pirmininkavusi valdybai trejus metus, apžvelgė atliktus darbus ir tarpusavio santykius. Jos pastangomis išplėstas įgaliotinių tinklas, reikiamai paminėta LF 25-rių metų veiklos sukaktis. Spauda ir radijas skyrė tai sukačiai išimtinį dėmesį. Dėkojo valdybai ir tarybai, spaudai ir radijui bei visiems talkininkams lengvintiems jos pastangas, kaupiant Lietuvių fondo kapitalą. Marija Remienė nepasitraukia iš Lietuvių fondo veiklos, bet naujojo valdybos pirm. Algirdo Osčio pakviesta, pasilieka jo pavaduotoja, o taip pat yra pelno skirstymo ir informacijos komisijų narė.

Finansų komisijos vardu pranešimą pateikė pirmininkė Rūta Juškienė. Dalis L. fondo kapitalo yra administruojama investavimo agentūros Robert W. Graybill – 1.675.718 dol., o LF komisijos 2.489.613 dol. Lietuvių fondo kapitalas investuotas taip:

indėliai bankuose – 44%
namų paskolų bonai – 21%
korporacijų bonai – 12%
valdžios obligacijos – 13%
korporacijų akcijos – 10%
Šitie investavimai 1989 metais davė 320.901 dol. pajamų – 8.75% investuoto kapitalo.

Pelno skirstymo komisijos pirm. Povilas Kilius pažymėjo, kad komisija svarstė visus prašymus ir sprendimus darė tik gerai išstudijavusi. Komisijos darbas buvo nelengvas, nes prašymų buvo gauta milijono dol. sumai, o patenkinti buvo galima vos ketvirtadalį. Detalus pelno

skirstymo pranešimas nariams buvo pasiųstas paštu ir gaunamas šiame suvažiavime.

Apie palikimus kalbėjo adv. Algirdas Ostis, pažymėdamas, kad palikimai sudaro stambią L. Fondo kapitalo dalį. Aukotojo valia vieni palikimuose skiria nustatytas sumas, kiti nuo palikto turto vertės tam tikrą procentą. Išvengiant teismo procedūros, auką Lietuvių fondui galima palikti atidarant banke "trust" sąskaitą ir įrašant gavėju (beneficiary) Lietuvių fondą. Toks palikimas gaunamas tuojau. Palikimai yra laukiami. Apie teiktą informaciją nariams, per spaudą ir radiją kalbėjo LF informacijos komisijos pirm. A. Juodvalkis.

Atsižvelgiant į susidariusią padėtį Lietuvoje, LF tarybos vardu St. Baras suvažiavimui pasiūlė svarstyti šiuos du punktus:

1. Iš pagrindinio kapitalo skirti Lietuvos švietimo ir kultūros reikalams vieną milijoną dolerių ir

2. Rekomenduoti Pelno skirstymo komisijai, iš leistos paramai skirti sumos, iki 50% skirti Lietuvos švietimo, kultūros ir jaunimo paramai.

Pirmasis pasiūlymo punktas sulaukė didelio dėmesio ir įvairių pasisakymų, bet galutinioje išvadoje suvažiavimas pritarė

Antrasis punktas buvo išdiskutuotas ir paprašyta pelno skirstymo komisija įgautus iš Lietuvos prašymus atsižvelgti ir atitinkamai juos paremti, neužmirštant išeivijos švietimo ir kultūros reikalių.

Taigi, Lietuvių fondas, atėjęs reikiamam momentui, parems kovojančios Lietuvos reikalus vienu milijonu dolerių, o atvykstančius pasitobulinti medicinos, technologijos bei ekonomikos moksluose, duos stipendijas turimų išteklių ribose.

Pateikti nutarimai buvo priimti ir netolimoje ateityje bus paskelbti. Pasveikintas Lietuvos prezidentas Vytautas Landsbergis ir visa Aukščiausioji Taryba, paskelbusi Lietuvos nepriklausomybę ir vedanti sunkią kovą su okupantu, naudojančiu kariuomenę ir tankus, kaip 1940 metais Stalinui okupuojant Lietuvą (Tad kuo skiriasi Gorbačiovas nuo Stalino?).

Į Lietuvą fondo tarybą nominacijų komisija pasiūlė 6 kandidatus ir visi buvo išrinkti trijų metų terminui: Marija Remienė, Rūta Juškienė, Vytenis Kirvelaitis, Ramona Steponavičiūtė, Povilas Kilius ir Kazys Ambrozaitis.

Į kontrolės komisiją vieneriems metams išrinkti: Lina Žliobienė, Viktoras Juška ir Pijus Stončius, kandidatė liko Daina Siliūnienė.

Pasiaiškinus vieną kitą iškeltą klausimą, suvažiavimas baigtas visiems sugiedojus Lietuvos himną.

Užsklandai.

Suvažiavimas vyko Lietuvos ryžtingo apsisprendimo dvasioje, veikusioje visus suvažiavimo dalyvius. Moralinė, socialinė, materialinė ir finansinė parama kovojančiai tautai yra suprata ir bus stengiamasi įgyvendinti. Viso pagrindinio kapitalo likvidavimui ir perdavimui Lietuvai dar neatėjo laikas, nes kol Kremlius siunčia karinius pastiprinimus, parašutininčius ir tankus, užiminėja įstaiigas ir pastatus, normali vyriausybės veikla dar nėra įmanoma, o rytojus nežinomas. Išeivijos finansinė parama dabar ir ateityje bus reikalinga, bet turi būti teikiama apdairiai, kad nepatektų į okupanto rankas, o išeivijos veiklai parama reikalinga dabar ir taip pat bus reikalinga ateityje. Pajamas galima padidinti tik kaupiant kapitalą, kuris duotų didesnę pelną.

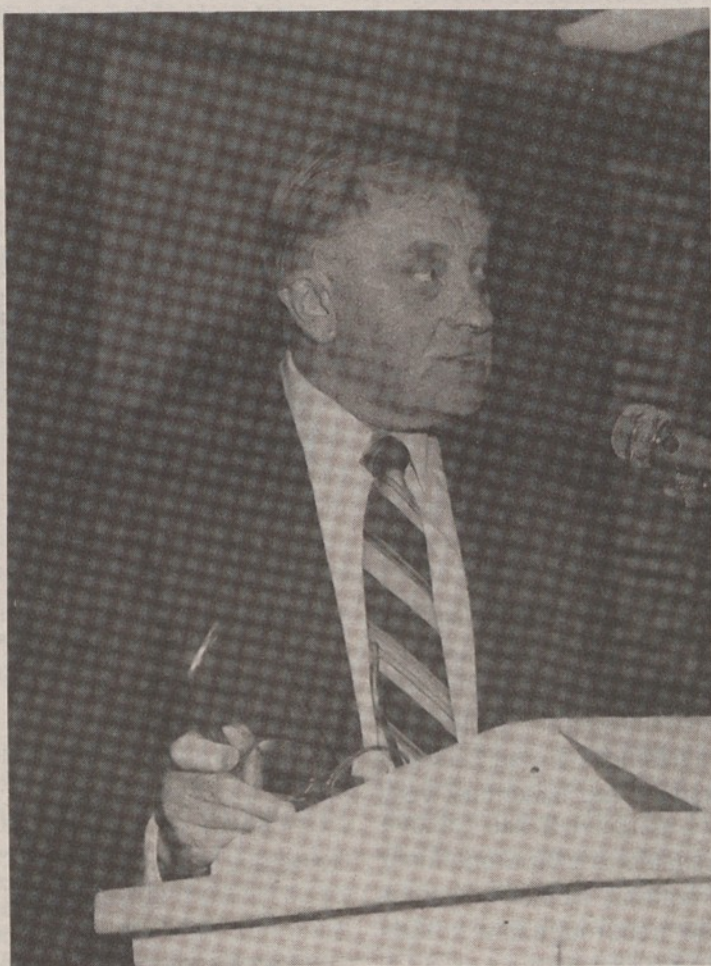
Lietuvių fondo vadovybė stengiasi sukaupti didesnę kapitalą, kad gautų didesnes pajamas ir būtų galima didesnėmis sumomis paremti tautos ir išeivijos poreikius. Pagal dabar veikiančius įstatų pagrindinis kapitalas yra nedalinamas, o įsitvirtinus nepriklausomos Lietuvos vyriausybei, perduotinas jos dispozicijai. Numatyta kapitalo likvidacija nėra paprasta, bet suvaržyta nuostatais, kad nepasinaudotų nesąžiningi pareigūnai ir nepasiglemžtų savo asmeniniams reikalams.

Tautai reikia padėti, bet viską tenka daryti apdairiai, kad nenukentėtų ir išeivijos švietimo ir kultūrinė veikla, lietuvių išlaikymas jaunimo tarpe.

Skaitykit ir platinkit
DIRVA

LF 27-jo suvažiavimo prezidiumas: sekr. G. Kamantienė, pirmininkai - A. Juodvalkis, O. Barškė - J. Tamulaičio nuotr.

Lietuvių Fondo valdybos pirm. adv. Algirdas Ostis.
J. Tamulaičio nuotr.

Kalbėkim vienu balsu!

Juozas Žygas

Gyvename nepaprastus laikus, nėra laiko nei pavalgyti, nei išmiegoti. Prie radijo ir televizijos aparatų prilipę, gaudome žinias. Reikia demonstruoti ir laiškus rašinėti. Dabar ne laikas miegoti! Beveik penkiasdešimt metų šių įvykių mes laukėme. Daug mūsų bendrakeleivių šių dienų nebesulaukė. Esame laimingi, kadangi mes matėme žarą ateinančios aušros – nors saulės patekėjimas dar gali būti už kalnų.

Ir tėvynėje, kai trispalvės suplazdėjo (kaip matėme vaizdajuostėse), daugelis senų žmonių verkė. Nes jie, kurie perėjo per Sibiro taigas ir Laptevų jūros salų košmarą, tie kurie buvo paniekinti – savo gyvenimo saulėleidys sulaukė šėtono karalystės galo pradžią. Bet šėtonas lengvai nemiršta. Konvulsijos tampo visą jo imperiją. Iš Maskvos girdėti riaumojimai ir dantų griežimai. Mūsų draugai Vakaruose, kurie mums šypsojosi ir melavo – atėjus laikui po šluota palindo. Kai Vilniaus gatvėse tarška tankai ir šarvuočiai – per radiją ir televiziją girdime... I hate broccoli!

Gerai, kad turime laisvą spaudą, radiją ir ypač televiziją, tai jie išgarsino Lietuvą taip, kad mes net svajoti negalėjome. Tačiau tarp didelės gausos gerų ir labai gerų rašinių, buvo ir tokių – kurie rodo rašančiųjų blogą valią "... kodėl Lietuva kelia triukšmą ir ardo tvarką, ar negalėtų palaukti?" Kiti net Estiją pamini, kuri atsargesniais žingsniais eina. Tačiau nežiūrint to atsargesnio ėjimo, Maskva ir Estijos link žaibus svaido. Nėra ir negali būti tokio dalyko, kad ne per tas duris einama. Nežiūrint per kurias duris būtų einama, vistiek už durų ta pati meška stovėtų. Tos visos pasakos tėra tik vakariečių akims muilinti. Maskva gerai žino, kad vakariečiai yra naivūs ir be jokios moralės. Jeigu Maskvoje Mc Donald atsidarė, tai jau didelė pažanga demokratėjimo linkme!

Shevarnadze savo lankymosi metu Washingtone kalbėjo apie tai, kad viskas bus išspręsta legaliu keliu ir dialogu. Niekas iš spaudos atstovų jam nepasakė, kad Baltijos valstybės buvo užimtos jėga, o ne legaliu keliu. O apynasrį nusikratyti jau reikia legalios procedūros. Taip pat, ką bendro turi tankai... su dialogu?

Čia ir yra mūsų vieninga veikla reikalinga, kad Vakarami būtų teisingai informuoti. Visi turime vieną melodiją dainuoti. Ar taip yra? Deja,

ne! Yra išklerusių balsų, kurie į jokią bendrą dainą netinka. Kai Lietuva pasiskelbė atstatanti nepriklausomybę – prašė Vakarų, kad pripažintų naują vyriausybę. Valstybės kurios per 50 metų skelbėsi, kad okupacijos nepripažįsta – išeitų, kad De Jure pripažinimas tebėra nepanaikintas. Iš to taško išeinant ir mūsų diplomatinė tarnyba veikia. Tad Vilnius ir teprašė vyriausybės pripažinimo. Tačiau vietoje bendros akcijos, pasigirdo bjaurių ir išklerusių balsų, kurie ragino imtis akcijos, kad vyriausybė nebūtų pripažinta.

Tai nebuvo pavienio nevykėlio darbas, bet turėjo ir bičiulių. Prie tokių išklerėlių reikia priskaityti ir tuos, kurie inspiravo rašinį ir karikatūrą "THE LITHUANIANS WHO CAME TO DINNER", kuris tilpo WASHINGTON POST kovo 4 d. Apie jį buvo rašoma "DIRVOJE" balandžio 5 d. Tokiems labai tinka amerikietiškas pasakymas "Engage your brains before you open up your mouth" – (įjungti smegenis prieš atidarant burną). Kai kurias iš tų pačių pavardžių teko gir-

dėti minint ir "nepripažinimo" akcijoje. Kai buvo kai kurie iš jų į kampą įvaryti, tai sakėsi šposais ką tai patepė. už tokius "šposus" mokytojai su liniuote per nagus užduodavo. Labai blogai jeigu jaunieji akademikai nežino, kas tai yra šposai ir nežino, kad nešvarūs baltiniai nėra viešai ant balkono kabinami!

Baigdamas noriu paminėti, kad nereikia nusiminti – jeigu Lietuvoje įvykiai ne visuomet norima linkme eina. 1918 m. irgi su pripažinimais, išskyrus Vokietiją, niekas neskubėjo. Truko ketvertą metų kol sąjungininkai pripažino De Jure. Po pusę šimtmečio užsitęsusių košmaro, negalima per keletą mėnesių atsikratyti, ypač negaunant Vakarų pagalbos. Mūsų pareiga yra – kol geležis karšta, kol Lietuva dėmesio centre turime tą geležį kulti. Pastoviai reikia kongresmanams, senatoriams, spaudai ir žinių agentūroms laiškais priminti. Jeigu kas į savaitę bent poros laiškų neparašo, tai tautos atgimime aktyviai nedalyvauja!

Nauji sovietų grasinimai Lietuvai

Praėjusiu metų bėgyje atrodė, kad JAV - Sovietų santykiai pastoviai gerėjo. To išvadoje prezidento Busho administracija palengva priėjo išvados, kad su Gorbačiovu galima vesti derybas, nes pastarasis yra užsiangazavęs radikalaus pasikeitimo procese. Tačiau dabartinė staigiai užimta kieta Maskvos politika Lietuvos atžvilgiu ir jos nusiginklavimo kontrolės reikalavimų padidėjimas, privertė Washingtono administraciją rimtai susimąstyti ir savo strategiją persvarstyti. Kai kurie valdžios pareigūnai pradėjo abejoti ar jie žino, ko Gorbačiovas iš tikrųjų siekia ir ar jam pavyks siekiamus tikslus įgyvendinti. Dabartinę administracijos galvoseną labai gražiai išryškino senatorius Bob Dole, paklausdamas, "ar mes tikrai pažįstame Gorbačiovą, ar žinome kaip ilgai jis išbus valdžioje, ir ar mes turime taip stipriai nusiginkluoti?"

Administracija galvoja, kad dabartinis Gorbačiovo kietesnės nusiginklavimo kontrolės reikalavimas yra jo nuolaida sovietų kariuomenei, kuri labai priešinasi greitam nusiginklavimui ir daromam nuolaidom Lietuvai. Iš

kitos pusės, Viršūnių konferencijos laiko sutarimas liūdina, kad Maskva nesigriebs ginkluotos represijos, nes ji gerai žino kokių pasekmių ji tuo smurtu prieš Lietuvą susilauktų iš Vakarų valstybių pusės. Jau ir dabar JAV Kongresas primygtinai reikalauja, kad vyriausybė padėtų Lietuvos išsilaivimui.

Lietuvos Aukščiausioji taryba suformulavo lankstesnę Lietuvos nepriklausomybės pilno atstatymo politikos strategiją. Prezidentas Landsbergis raštu apie tai painformavo prez. Gorbačiovą, kartu pridėdamas, kad Lietuva yra jam dėkinga už viešumo ir pertvarkos reformų įvedimą Sovietų sąjungoje ir kad Lietuva ir toliau norės palaikyti glaudžius santykius su Sovietų sąjunga.

Naujai sudaryta sovietų prezidentinė taryba tuos Lietuvos vyriausybės taikius bandymus tartis atmetė, raštu pagrąsindama, kad Lietuvos atsiskyrimo bandymas veda ją į akligatvį ir kad Lietuva susilauks griežtų ekonominių ir politinių sankcijų, specifiniai nenurodydama kokios bus tos sankcijos.

Prezidentas Landsbergis, komentuodamas šį sovietų

atmetimą pareiškė, kad Lietuvos nepriklausomybės siekimo vienintelis ginklas yra jos politikos viešumas, pasaulinė opinija dėl jos ir sovietų elgsenos Lietuvos atžvilgiu bei sovietų rūpestis išlaikyti gerus santykius su vakarų valstybėmis, ypatingai su JAV. Sovietai gerai žino, kokios pasekmės jų laukia, jeigu jie panaudotų jėgą prieš Lietuvą, o sovietų imperija ankščiau, ar vėliau sugrius, nes tie sugriuvimo ženklai jau dabar aiškiai matosi. Bratislovas konferencijoje Čekoslovakijos užsienio reikalų ministeris pareiškė susirūpinimą, kad Lietuvos reikalavimas nepriklausomybės nepakenktų Rytų Europos valstybių reikalams ir kad Lietuvos klausimas būtų išspręstas tokiu būdu per dialogą su Maskva. Maskvoje besilankęs Britų užsienio reikalų ministeris D. Hurd taip pat pareiškė, kad Lietuvos ir Maskvos santykiai turi būti taikiu būdu išspręsti per dialogą, kompromisu, o ne jėga. Sovietų taryboje buvo jau dabar pasiūlyta paleisti Lietuvos aukščiausiąją tarybą, atšaukti nepriklausomybės deklaraciją ir paskelbti naujus rinkimus, o Lietuvos valdžią siūlė perimti Gorbačioviui.

Lietuvos ministerė pirmininkė K. Prunskienė, R. Sakadolskio paklausta ar sovietų karinė intervencija Lietuvoje yra galima, tarp kitko pasakė, kad žinant sovietų politinę ir ekonominę krizę ir jiems labai reikalingą finansinę pagalbą, toks karinis įsikišimas šią krizę dar labiau padidintų ir dar labiau priartintų sovietų imperijos žlugimą. Prunskienė tiki, kad Gorbačiovas gerai žino, kad Lietuvos nepriklausomybė yra sovietų ilgalaikių interesų pusėje, nes toks žygis prieš Lietuvą labai pakenktų Sovietų reformoms. Gimtojo krašto redaktorius A. Čekuoilis, ABC TV korespondento

užklaustas kas atsitiks, jei sovietai įves karo stovį Lietuvoje ir pašalins dabartinę vyriausybę, atsakė, kad lietuvių tauta yra labai vieninga nepriklausomybės atgavimo atžvilgiu ir kad ji turi priemonių prieš tai kovoti, viena iš jų – civilinis nepaklusnumas.

Iš širdies gilumos mes trokštame, kad lietuviams pakaktų ištvermės būti vieningiems ir kad Gorbačiovas bus tiek išmintingas pasverti ir įvertinti tą faktą, kad nepriklausoma Lietuva jam ir Sovietų sąjungai bus ateityje žymiai naudingesnė už prieš juos kovojančią lietuvių tautą. (ab)

NURSE
ANESTHETIST
CRNA

Full-time position available in 7 M.D., 9 CRNA group supplying anesthesia services at Underwood Memorial Hospital, Woodbury, NJ. Anesthesia services include all services except open heart surgery. Competitive salary. Fringe benefits include pension, health care, life insurance, & disability insurance. Persons interested in this position please send C.V. to: ARG Anesthesia Assoc. P.A. P.O. Box 745, Woodbury NJ 08096 or call Anthony R. Giorgio, M.D. 1-609-845-0100 ext 2357

WANTED JOURNEYMEN OR 1ST CLASS SKILLED VTL & HBM

Operators with several years experience. Excellent pay and working conditions, medical and dental insurance, prescription drug, 401K, plenty of overtime, air conditioned building.

OHIO MACHINE & MOLD
1938 S. ARLINGTON ST
AKRON, OH 44306
216-773-3301

(14-15)

ATTENTION:
EARN MONEY WATCHING TV!
\$32,000 / year income potential.
Details. (1) 602-838-8885
Ext. TV-1753

(14-16)

FREE TRAVEL BENEFITS!
CRUISE SHIPS AND CASINOS
NOW HIRING!
ALL POSITIONS!
Call (1) 602-838-8885 Ext. Y-1753

(16-17)

JAV Lietuvių Jaunimo Sąjungos IV POLITINIS SEMINARAS

1990 gegužės 4 d.

iki

1990 gegužės 6 d.

Washington, D.C.

Ruošia JAV Lietuvių
Jaunimo Sąjungos
Vadintojo Skyrius ir
JAVLS c.v.

Informacija: Gintautas Gaska (216) 731-0144

Su Vladu Garbeniu atsisveikinant

Dažnai apgailim amžinybėn iškeliavusius draugus, pažįstamus bei visuomenės veikėjus, bet Vladą Garbenį, kovo 26 d. mirusį Chicagoje, noriu paminėti ne tik kaip kaimyną ir draugą, bet ir kaip pavyzdį, kaip kartais likimas mėtė ir vėto žmogų ir kaip giltinė pėda iš pėdos gali žmogų sekoti be laiko naikindama šeimos narius.

Gimė Vladas Garbenis 1911 m. Ylakių valsčiaus Stripinių kaime. Tėvas stambaus ūkininko sūnus, pagal anų laikų emigracinį įkarštį, iškeliavo į aukso šalį. Paliko žmoną (Venclovaite) su mažu sūnum Vladu, žadėdamas užsidirbęs ir juos Amerikon atsikviesti arba pats sugrįžti. Prasidėjo karas, planai sugriuvo. Po karo siautė šiltinė "ispanka" vadinta. Vlado motina slaugė savo motiną ir dvi seseris. Pati liga užsikrėtė ir visos mirė. Likusį našlaitį augino tėvukas, tada "bočium" vadintas, ir dėdė Petras – Garbeniai. Tėvukas buvo našlys. Nuolatinės šeimininkės neturėjo, tad pamečiui samdomos ūkio darbininkės atlikdavo šeimnininkavimą.

Garbenio ir mano tėvų ūkiai rubežiavosi laukuose ir Medvalakės miškelyje. Su Vladu kartu pradžios ir vidurinę mokyklą baigėva Ylakiuose, gimnaziją 1931 m. Mažeikiuose. Rudenį Vladas stojo karo mokyklon. Baigė kavaleristų kursą jaunesniojo leitenanto laipsniu ir buvo paskirtas į gusarų pulką. 1934 m. pavasarį karininkų ruoštas pučas turėjo tikslą pertvarkyti prez. A. Smetonos vyriausybę. Vladas Garbenis, kaip jis sakėsi, su eskadronu irgi per Laisvės alėją perjojęs. Kai imtasi sukiltėlius karininkus persekioti, ir Vladas pateko bėdon. Buvo nuo pareigų nušalintas ir apie porą savaitių laikytas namų arešte. Visos viltys ir svajonės apie karininko karjerą pakibo ore, dienų dienas jį nerimastis kamavo – kaip bus, kaip baigsis byla? Dažnai draugai lankydavom, ramindavom. Pasibaigė gerai. Tardymo komisija pripažino, jog j. lt. Garbenis, tik prieš nepilnus metus iš karo mokyklos į pulką atkeltas, apie rengiamą perversmą nieko nežinojo ir tik viršininkų įsakytas išjojo.

Kas tik žinojo, jog Vladas, be motinos ir be tėvo, seno tėvuko globoj augo, jau jam gimnazijoje būnant stebėdavosi nepaprastu jo pasinešimu į dailę, mandagų su visais žmonėmis draugišką elgesį. Kaip sakydavom, jis pats per save išsilavino. Po mokslo karo mokykloj Vladas dar daugiau mandagumu pasižymėjo. Gal dėl to ir tar-

Vladas Garbenis (kairėje) ir Kazys Januta 1930 m. Mažeikių gimnazijoje.

nyboj jam sekėsi. Buvo bene metams išsiųstas Prancūzijos į sportinio jodinėjimo mokyklą. Vėliau gusaro pulko vadas pristatė leit. Garbenį kandidatui mokytis aukštojoje karo mokykloje, kuri rengė generalinio štabo karininkus. Konkursą lt. Garbenis išlaikė, mokyklon buvo priimtas, bet dėl bolševikų okupacijos ta laidą mokslo nebaigė.

Kariuomenėje būdamas vedė Eleonorą Prapuolenytę, Kybartų burmistro dukterį. Vokiečių karo frontui irstant ir lietuvių pabėgėlių bangai užplūdus Kybartus, Prapuolenio ūkis, dėka Vlado Garbenio populiarumo, pasidarė iš Lietuvos pasitraukiančiųjų stovykla. Ir Vladas Garbenis, kam ko reikėjo, kuo galėjo pagelbėjo. Anų dienų atsiminimuose kai kurie autoriai su pagarba ir padėka mini Garbenius.

Gyvenant Vokietijoje Vladą ištiko skaudi nelaimė – buvo sunkiai į galvą automobilio nelaimėje sužeistas. 1949 m. pavasarį jį aplankiau ligoninėje ir atsisveikinau iškeldinamas Amerikon. Ir kai tik mes atvažiavome į Chicago, tuoj pas mūsų gimines, kur buvom apsistoję, atvažiavo Vlado tėvas, apie sūnų ir kitus pažįstamus pasikalbėti. Netrukus giltinė pasidarbavo. Pasveikęs Vladas su šeima plaukė per Atlantą, o mes tuo laiku Chicagoje kazimierinėse kapinėse palaidojom jo tėvą. Taip tad Vladas tėvo nematė.

Chicagoje Garbenių šeimos įsikūrimas panašus, kaip ir kitų naujųjų ateivių. Tačiau vėl nelaimė, žmona pradėjo sirguliuoti ir gana jauna mirė. Apie porą metų praejus staiga mirė dukterė Audronė. Vladas liko vienas.

Liūdesiui išblaškyti prikalbinau 1982 m. nors porai savaitių pas mus į Los Angeles atvažiuoti. Čia jis sutiko nemažai draugų iš kariuomenės ir civilinio gyvenimo. Kartą jis man pasakojo, jog duktė baigusi universitetą pasirinko mokytojos profesiją; taupė pinigus ateičiai ir jau rengėsi vestuvėms. Mirė – santapos liko. "Man jos nereikalingos", – tarė Vladas, – "nuvežiau į Lietuvą ir apščiau žmonos gimines apdovanojau". Našlaudamas ir pensininko dienas pajvairindamas, daug keliavo po pasaulį ir aktyviai veikė karių ramovėnų sąjungos Chicagos skyriuje. Į visuomeninį darbą buvo linkęs nuo moksleivio metų. Kol gimnazijoje buvo leistos moksleivių organizacijos, Vladas Garbenis kurį laiką buvo moksleivių šaulių būrio valdyboje ir būrio vadu. Buvo valdyboje ir moksleivių Jaunosios Lietuvos Mažeikių skyriuje.

Gaila Vlado, bet taip jau yra, nuo likimo nepabėgsim.

Kazys Januta

Vinco Trumpos knygos "Lietuva XIX-tame amžiuje" sutiktuose, Los Angeles. Iš kairės: Vytautas Plukas, apibūdinęs knygą, autorius V. Trumpa ir Pranas Visvydas, kalbėjęs apie autorių.

Į istoriją nauju žvilgsniu

Taip jau sutvarkytas pasaulis, kad žmonijos istoriją kuria patys žmonės.

Daug istorijos veikalo prirašyta Lietuvoje, bet kiekvieną kartą ji yra koreguojama, tvarkoma taip, kaip yra reikalinga atėjusiems ir valdžiai žmonėms. Todėl papūtas persitvarkymo vėjams Lietuvoje visi vėl atsigręžia į praeitį. Knygynuose sunkiai gausi nusipirkti Šapokos. Lietuvos istoriją, monografijas apie Lietuvos kunigaiskščius Vytautą ir Kęstutį. Po truputį kelią pas Lietuvos skaitytojus skina išėjusių istorijos tyrinėtojai.

Apie istoriką eseistą Vincą Trumpą Lietuvoje iki praėjusių metų mažai kas žinojo. Bet štai pasirodė jo knyga "Napoleonas, Baltija, Amerika". Gražus knygos leidėjų žestas, bet ar nepavėluotas...

Sutikit, kad nauju žvilgsniu aprėpti XIX a. yra per daug drastiška. Rodos, nemažai knygų apie šio amžiaus laikotarpio istoriją yra prirašyta. "Lietuva XIX amžiuje" – antra istoriko – eseisto Vinco Trumpos knyga. Taigi dar kvepianti spaustuvės dažais knyga jau pasirodė ir Lietuvoje ir netrukus pasieks lietuvių, kuris domisi Lietuvos istorija namus.

Pirmieji į jos krikštynas atskubėjo jo draugai, bendraminčiai lietuvių tautiniuose namuose Los Angeles įvyko knygos sutiktuvis.

Štai kaip apibūdino knygos turinį žurnalistas Vytautas Plukas:

"Trumpi straipsniai, esi sudėti į šią knygą priskirtini intelektualiniam skaitytojui... Jis parenka įdomius istorinius gabalėlius tarsi gourme šefas, pateikia jas pasmaguriuoti... "Darnus istorinis publistinis veikalas, kuriame ieškoma jų raida, kalbama apie lietuvių tautai lemtingą amžių, kuriame prasidėjo tautinis atgimimas, subrandinęs valstybingumo mintį"...

Vinco Trumpos knygą sudaro dvi dalys: "Metmenys XIX a. Lietuvos istorijai"

ir "XIX a. Lietuvių literatūros veikėjų biografinės apybraižos". Knygoje daug vietos skirta Lietuvos išsilavinimui (gera paralelė šių laikų įvykiams Lietuvoje). Valsčių buitis, tautiškumas, tų metų įvykių raida – tokios temos įeina į pirmąją knygos dalį. Antrąją sudaro žymių to šimtmečio lietuvių veikėjų portretai. Pasakojama apie Simoną Daukantą, naujosios Lietuvos pradininką; vyskupą Motiejų Valančių, protinę žemaitį; kanauninką Tumą Vaižgantą, bendralaikį nesuprastą. Yra žinių ir apie Vincą Mickevičių (Kapsuką).

Autorius kritiškai žvelgia į šaltinius, duoda savitą įvykių ir žmonių vertinimą, istorinių taktų interpretavimą, ne išvengiamai darydamasis savitu ir kartais kontroversišku.

Knygos aprašyme "Dirvoje" rašydamas apie Trumpos knygą recenzentas Balys Gražulis rašo: "Jo stilius yra sruvenantis, jausmus, kalba žodinga, kartais net spalvinga, bet apvalyta nuo sunkiasvoriu akademinių žodžių".

"Apstu tikrovės faktų ir nuorodų. Autorius ieško sąsajų ir paralelių tarp praeities ir dabarties" – taip atataria apie V. Trumpą Liutas Mockūnas knygos įvade.

Apie save Vincas yra pasakęs taip: "Istoriko darbas yra tuos įvairius istorijos momentus apjungti į tą daugingą vienovę ir pavaizduoti ją taip, kad skaitytojui atrodytų kaip jo proceso dalis. Istoriko darbas nėra vien tik naujų faktų pagal šaltinius atskleidimas, istoriko darbas yra taip pat galimai teisingą tų faktų interpretacija ir jų apjungimas į visumą".

Apie Vincą Trumpą kalbėjo ir su juo supažindino jo artimas draugas Pranas Visvydas.

Knygos autoriaus pagerbime dalyvavo poetė ir rašytoja Julija Švabaitė – Glyienė, rašytoja Alė Rūta ir jos vyras architektas Edmundas Arbas, Lietuvos generalinis garbės konsulas Vytautas Čekanauskas su žmona Janina ir žurnalistas: Kleva Rūta Vidžiūnienė, Vladas Bakūnas, Bronys Raila su žmona Daneta, ir kiti lietuviškos inteligentijos atstovai.

Knygos autorius nuoširdžiai padėkojo apsilankusiems ir padėjo ateityje neatbukinti savosios plunksnos.

O mes lauksime šios knygos pasirodymo Lietuvoje. Sėkmės Jums, Vincai!

Aleksandras Juozapaitis
Svečias žurnalistas iš
Vilniaus

Skaitykit ir platinkit
DIRVA

CLEVELANDIEČIŲ AUKOS LIETUVOS LAISVINIMO REIKALAMS

1990 M. VASARIO 16 – OSIOS PROGA AUKOJO:

Po 200 dol. – Dr. V. Karoblis, J.M. Mikonai, P. Milašius.
Po 150 dol. – Dr. A.L. Čepuliai, V.T. Urbačiai, V. Valys.
Po 125 dol. – S.H. Idzeliai, A.B. Pautieniai.
Po 120 dol. – J. Petkevičienė.
Po 105 dol. – P.T. Gaižauskai, J.F. Jasinevičiai, Dr. E.B. Juodėnai.
Po 100 dol. – G.M. Arai, J.R. Ardžiai, A.A. Bieliniai, V.B. Čyvai, F.J. Klimaičiai, P.A. Razgaičiai, Dr. J.B. Skriskai, Dr. J.I. Stankaičiai, Dr. J.A. Šontai, O.P. Žilinskai.
Po 90 dol. – Drs. D.R. Degėšiai, D. Mikoliūnienė, V.R. Vilkutaičiai.
Po 75 dol. – M.L. Baliai, V.J. Janušiai, Z.S. Obeleniai, K. Vaičieliūnienė.
Po 65 dol. – A.R. Petrauskiai, S. Rutkauskienė.
Po 60 dol. – K. Balas, E. Bridžiūnienė ir Romas, Dr. V.V. Gruzdziai, P. Kučukis, A. Styra, R.A. Zorskai.
Po 55 dol. – Dr. V. Stankus.
Po 50 dol. – L.V. Apaniai, Dr. A. Aželiai, P.P. Balčiūnai, P.A. Baldauskas, V. Brizgys, I. Janavičius, Dr. S. Jankauskas, P.E. Jogai, V.O. Jokūbaičiai, B.A. Karkliai, A. Mackuvienė, Dr. V.A. Mauručiai, V.A. Miškiniai, A.A. Mulioliai, G. Natkevičienė, J. Naujokaitis, S. Radzevičiūtė, V.O. Rociūnai, P.O. Skardžiai, A.V. Spirikačiai, D.D. Staniškiai, I. Sušinskienė, M.J. Švarcai, D. Trimakas, J.O. Žilioniai.
Po 45 dol. – V.A. Giedraičiai, A. Karklius, A.G. Karsokai, M.E. Laniauskai, H. Macijauskai, R.R. Minkūnai, V. Sniečkus.
Po 40 dol. – V.A. Bakūnai, P.O. Banioniai, P.J. Klioriai, S. Laniauskienė, J. Stempuzis, P. Tamulionis, L. Unguraitienė.
Po 35 dol. – R.V. Aukštuoliai, J.

Barniškis, J.S. Butrimai, M.T. Dulebai, I. Jonaitienė.
Po 30 dol. – A. Ambrazienė, M.G. Aukštuoliai, V. Bačiulis, E.V. Balandai, J. Balbatas, A.A. Baliūnai, K. Bruožis, Z. Dautartas, Prel. A. Goldikovskis, J.I. Juodišiai, J.B. Kasperavičiai, P. Kaunas, S.J. Kazlauskai, H. Kripavičius, D.R. Liaubai, DR. J. Mačiulis, B.O. Maželiai, L.L. Nagevičiai, K. Narbutaitis, J. Narušas, O. Naumanienė, A.V. Petukauskai, J. Pivoriūnas, A. Puškoriūtė, K.O. Raliai, J.A. Rasteniai, J. Rumbutis, M. Slabokienė, H.S. Stasai, V.J. Stuogiai, V.O. Šilėnai, Kun. K. Žemaitis, J. Žygas.
Po 25 dol. – D.N. Balčiūnai, P.N. Bieliniai, N.V. Čėčiai, R. Čepuliai, J.O. Cijunskai, V.L. Civinskai, P. Čyvas, J.M. Damsiai, S.V. Gedgaudai, J.A. Kazėnai, A. Kazlas, L.S. Kežėnai, E. Končiūtė, K. Laikūnienė, A. Lūza, J.E. Malskiai, D.R. Nasvyčiai, V.N. Palubinskai, V.Z. Plodžinskai, V.E. Račilauskai, J. Račylėnė, B. Smetonienė, E.J. Stepai, B.E. Steponiai, K. Stungienė, A. Šenbergienė, Dr. E.R. Šilgaliai, A. Švedienė, D. Vaičiūnas, E. Varnelis, J.B. Vasariai, O. Žygiene.
Po 20 dol. – V. Akelaitis, R. Balytė, V. Blinstrubas, J. Dautienė, Z. Dučmanas, B. Garlauskas, D. Gatautienė, K. Gobienė, A. Gudėnienė, S.J. Ignatavičiai, M. Ivanauskienė, J. Jankus, T. Juodvalkis, Dr. A. Kisieliū, B. Klimas, V.R. Klioriai, O. Mažeikienė, N. Maželienė, D. Nasvytytė, J.H. Naujokaičiai, K.O. Palubinskai, J. Raškauskas, L.A. Sagiai, R.J. Skavičiai, A. Smelstoriene, I. Stankus, E. Steponavičienė, J.E. Šarkauskai, J. Tallat – Kelpšienė, V. Tamulis, H.R. Tatarūnai, K. Tijūnėlis, R. Zylė.
Po 16 dol. – Dr. N.G. Juškėnai.

Po 15 dol. – A. Andrušaitis, H. Belzinskas, J. Budrienė, K.U. Gaižučiai, E. Janulienė, V.L. Kaunai, V.O. Kavaliūnai, D.M. Kižiai, M. Matulionienė, A. Matulionis, O. Mikulskienė, J. Minkūnienė, Ant. Rukšėnas, A. Spirikaitis, V. Stimburienė, J. Šlapelis, V.B. Taraškai, A.B. Vedegiai.

Po 10 dol. – V. Andrušaitis, M. Bajoraitienė, B. Bernotas, I.T. Beržinskai, J.J. Biliūnai, E.A. Bliumentaliai, M. Blynas, J. Citulis, A. Česna, M. Gruzdy, J. Ilendienė, L. Jucaitienė, F. Juras, J. Kalvaitis, N. Kaminskienė, J. Kaunas, I. Laurinaitienė, S.K. Lazdiniai, A.M. Liutkai, V. Macijauskienė, M.K. Marcinkevičiai, G. Masilionis, A. Mikoliūnienė, E. Nainienė, P. Neimanas, A. Penkauskas, E. Prancuskas, M. Puškorienė, V.D. Ramoniai, A. Rastauskas, A. Raulinaitienė, P. Tarulienė, G. Vaškas, I. Verbyla, J. Zorska, J. Žemgulis, B. Žiugžda.
Po 5 dol. – R. Brazaitienė, V. Matulionis, J. Minkūnaitė, J.E. Saikai, P. Šukis.

Suaukotos sekančios

sumos:
JAV Lietuvių Bendruomenė.....4,325.83
Amerikos Lietuvių Tarybai.....2,538.83
Tautos Fondai (VLIK-ai).....1,971.34
Kitiems.....165.00
Viso aukų gauta.....\$ 9,001.00

Nuoširdžiai dėkojame visiems aukotojams.

ALT Clevelando Skyriaus ir JAV LB Clevelando Apylinkės Valdybos.

GRANDINĖLĖ PAKELIUI I LIETUVĄ

Jūs padėsite Grandinėlei įvykdyti šią kelionę atsilankydami į jos koncertą Atvelykio šeštadienyje, balandžio 21 d., 7:30 v.v. Dievo Motinos parapijos salėje.

Grazioje programoje jaunimas šoks etnografinius ir sceninius liaudies šokius, dainuos Ritos Klirienės paruoštas senovines dainas. Loterija, vaisės ir šokiai kavinėje su visais svečiais bus dalimi atmintino vakaro programos.

Jūs lankėtės pas "Ratilio" ir V. Universiteto ansamblio šokėjus. Atsilankykite ir pas "Grandinėlę". Laukiame.

Bilietai po 10 ir 7 dole-

Liuksusinis laivas "Metro Marine Express" pradėjo kursuoti tarp Long Island ir Manhattan New Yorke. Tai pirmas greitlaivis kuris perkels keleivius iš priemiesčių į Manhattan. Jo pristatymui, kovo 28 d. buvo suruoštas specialus priėmimas New Yorke miesto pareigūnams, prekybininkams spaudai bei televizijai. Iš kairės: Harry Knecht - laivo korporacijos narys, Eric O. Hallman - korp. viceprezidentas, Gregory Mendenhall - korp. prezidentas ir Vytautas Vebeliūnas - Litas International prezidentas.

rius suaugusiems ir 5 mokslieviams gaunami DMNP parapijos kavinėje po mišių sekmadieniais, Taupoje (tel: 481-6677) ir pas K. Stepovičių (tel: 729-1796) bei pas visus Grandinėlės tėvus, šokėjus.

DRIVERS HOUSEHOLD GOODS

Sherwood Van Lines needs several experienced Household Goods Drivers. Put your tractor in the fleet or we will provide one. Make Good Money, Fast Settlements, DOT Physical & Drug Screen Required. Call Collect 512-271-7603 (14-20)

VACUUM FORMING

Experienced set up man, auto vac, single ends, & PI inline machines. Top salary, Good benefits. Call: CUSTOM MERCHANDISE CORP. 201-945-6100 Ask for Mr. Tony (12-18)

ATTENTION:
EARN MONEY TYPING AT HOME!
32,000/yr. income potential. Details. (1) 602-838-8885 Ext. T-1753 (16-17)

ATTENTION - HIRING!
Government jobs - your area. Many immediate openings without waiting list or test. \$17,840 - \$69,485. Call 1-602-838-8885. EXT. R. 1753 (16-17)

ATTENTION:
POSTAL JOBS!
Start \$11.41/hour!
For application info call (1) 602-838-8885, Ext. M-1753, 6am - 10pm, 7 days. (16-17)

DETROIT

KULTŪRINĖ POPIETĖ

Tautos Fondo Atstovybė Michigano valstijoje š.m. balandžio 29 d. 12:30 v.p.p. Šv. Antano parapijos salėje ruošia Kultūrinę popietę. Popietės metu žodį tars viešnia iš Chicagos Dirvos Deimantinio Jubiliejaus pirmininkė Irena Kriaučiūnienė. Po to seks padėkos žymenų įteikimas stambesniems aukotojams ir meninė programa, kurią atliks Detroito moterų vienetas, vadovaujamas muziko Stasio Slizio, vaisės ir įvairūs laimėjimai.

Pietums bilietai gaunami Šv. Antano parapijoje ir pas platintojus: Mykolą Abarių, Eugeniją Bulotienę, Lidiją Mingėlienę ir Vladą Staškų. Rengėjai maloniai kviečia visus popietėje dalyvauti. (ag)

• STASYS ŠIMOLIŪNAS, Detroit, Mich., atnaujindamas Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 20 dol. Ačiū.

• STEFANIJA STRIKAITIS, Los Angeles, Ca., atnaujindama Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 25 dol. Ačiū.

• JUOZAS IR BRONĖ VADOPALAI, Westchester, Ill., atnaujindami Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 25 dol. Ačiū.

• VYTAUTAS JANULAITIS, Oak Lawn, Ill., atnaujindamas Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 25 dol. Ačiū.

Juozas Mikonis
Realtor, Notary Public

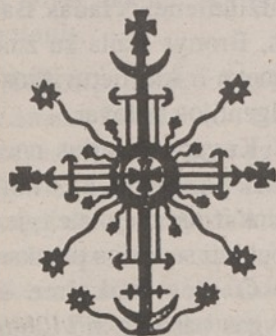

East Shore Realty

Namų ir žemės pardavimas - nuomavimas

Bus. phone: 481-6900
Home phone: 531-2190

18021 Marcella Road
Suite 2
Cleveland, Ohio 44119

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYNS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

MATAS REALTORS

505 EAST 185 ST., EUCLID, OHIO 44119
(216) 486-2530

RITA MATAS

— Broker — G.R.I. — C.R.A.

Adv. VYTAS MATAS

— teisinis patarėjas

NAUJAS ĮNAŠAS LIETUVOS REIKALE

Lietuvos klausimas tebėra pirmųjų žinių apimtyje ir yra svarbu, kad jis kuo ilgiau išsilaikytų tame lygyje. Visos galimybės, visi galimi šaltiniai turėtų būti nepašalinami jo pristatymui, supažindinimui su padėtimi, to eigoje stengiantis laimėti kuo daugiau draugų mūsų reikalui.

Tarp eilės mūsų veikėjų aktyviai siekiančių Amerikos politikų talkos ir paramos Lietuvos klausimui, balandžio 4 d. sen. Glenn iš-

taigoje Washingtone buvo priimti clevelandiečiai Paulius Alšėnas - Cuyahoga County Planning Commission direktorius, Rimantas Aukštuolis - Bank One Asst. Vice-Prezident for International Trade, Edas Klimas - Allen Bradley Inc. kompiuterių specialistas, Jonas Nasvytis - Clevelando Lietuvių Demokratų klubo pirmininkas ir Asta Banionytė - JAV LB ryšininė Washington. Virš valandos trukusiame pokalbyje su Senatorium ir jo štabo nariais, clevelandiečiai ir LB ryšininė turėjo progą gan išsamiai nusakyti paskutiniuosius įvykius Lietuvoje, argumentuotus lie-

Sol. Judita Leitaitė po koncerto su rengėjais – Dievo Motinos parapijos klebonu G. Kijausku S.J. ir Skautininkų draugovės skautininkėmis bei talkininkais.

tuvių siekius ir pristatė savo raštišką siūlymą, ekonominiu pagrindu, esamos krizės Lietuvos-SSSR klausime išrišimui.

Sen. Glenn labai įdėmiai išlausė juos ir savo ruožtu apibūdino sen. Mitchell vadovaujamos delegacijos pasiruošimą susitikimui su Gorbačiovu. Kaip matome televizijoje ir spaudoje, delegacija yra jau grįžusi ir šį antradienį referavuos (šiam nr jau esant pašte) prezidentą.

• LIETUVIŲ FRONTO

BIČIULIŲ studijų ir poilsio savaitė šią vasarą įvyks jaunimo stovykloje "Dainava" rugpjūčio 12–19. Registruotis ir užsisakyti kambarius prašome jau dabar pas Joną Vasarį 979 Proehl Dr, Barberton, Ohio 44203. Telef. (216) 644-7411. Registracijos mokestis \$15.00 šeimai. Dėsime visas pastangas, kad savaitė būtų aktuali ir įdomi.

L.F.B. Centro V-ba.

• DANA NATKEVIČIUTĖ, Laurel mergaičių gimnazijos 11 kl. mokinė pakviesta nare į "Cum Laude Society". Naujų narių pristatymas įvyko š.m. kovo 15 d. Laurel gimnazijos iškilmų salėje. Iškilmėse ir vaišėse dalyvavo Danos tėvai Arėjas ir Judita Natkevičiai, močiutė Joana Natkevičienė, dr. Nelė ir Gerardas Juškėnai.

Apartment FOR RENT
Lake Shore – E. 185 st. area.
Large Modern 1 bedroom apt
Appliances, Air condition.
Garage available. Lease. No
pets or children. \$325.00 mo.
tel. 216-338-3205

(16-21)

ATTENTION:
EASY WORK EXCELLENT
PAY!
Assemble products at home.
Details. (1) 602-838-8885 Ext.
W-1753

(16-17)

DIE STAMP OPERATOR
We are a growing ENGRAVING CO.
Looking for individuals to run
HAND FEED & AUTOMATIC DIE
STAMPING PRESSES.
If you are an experienced operator
or possess good mechanical ability.
CONTACT PHIL HADEY REGAL
PRESS Norwood, Mass.
617-769-3900 7am – 3pm.
(16-18)

LRK Moterų 36 kuopos narių pusryčiuose Verbų sekmadienį Idzelienė, Gelažienė, Stasienė, Nainienė, Žygienė.

V. Bacevičiaus nuotr.

Scenos menininkai susitikę Clevelande ... Iš kairės sol. Aldona Stempužienė, viešnia iš Lietuvos sol. Judita Leitaitė ir pianistas Antanas Smetona.

V. Bacevičiaus nuotr.

LTM Čiurlionio Ansamblio Auksinės Sukakties ŠVENTĖ

Gegužės 5 d., šeštadienį:

12:00 MIRUSIŲ čiurlioniečių
prisiminimas kapinėse
7:30 KONCERTAS Dievo Motinos
parapijos auditorijoje
18022 Neff Rd., Cleveland, OH
Bilietai 12, 10, 8 dol.
Visos vietos numeruotos.

Gegužės 6 d., sekmadienį:

10:00 ŠV. MIŠIOS Dievo Motinos
parapijos šventovėje
12:00 AKADEMIJA Dievo Motinos
parapijos auditorijoje
6:00 BANKETAS Lietuvių Namų
salėje
877 E. 185 St., Cleveland, OH
Stalai 10 asmenų. Asmeniui 20 dol.

Bilietus į koncertą ir banketą rezervuoti pas:

Zenoną Dučmaną, tel. 944-5644,
Oną Jokūbaitienę, tel. 481-7161,
Jurgį Malskį, tel. 486-9165,
ar parapijos kafeterijoje po pamaldų.

Talkos Komitetas

Taupa

Lithuanian Credit Union
Lietuvių Kredito Kooperatyvas
767 East 185th Street
Cleveland, Ohio 44119
(216) 481-6677

Įsikūręs Nuosavuose Namuose

Taupykite ir Skolinkitės vieninteliame lietuvių kredito kooperatyve Ohio valstijoje.

Darbo Valandos:

Antradieniais--ketvirtadieniais nuo 9:00--4:00 p.p.
Penktadieniais nuo 9:00--6:00 v.v., Šeštadieniais nuo 9:00--3:00 p.p.
Sekmadieniais nuo 11:00--12:00 p.p. (DMNP parapijos patalpose)

Visi Bankiniai Patarnavimai

Mokame Aukštesnius Nuosimčius Už:
Taupymo Saskaitas, Certifikatus, IRA, Čekių Saskaita, ir t.t.

Skoliname Geriausiomis Išsimokėjimo Sąlygomis:
Asmeniniams Reikalams, Automobilių ir Laivų Pirkimui,
Namų Remontui (Home Equity), Namų Pirkimui (Mortgages)

Parduodame pinigines perlaidas (Money Orders), Traveler's Checks,
Priimame telefono, elektros, šildymo, ir vandens sąskaitas,
Buckeye Cards, Notaro patarnavimai, U.S. Savings Bonds, ir t.t.

*** Klekviena taupomoji sąskaita federalinės valdžios ***
apdrausta iki \$100,000.

Mūsų Tikslas: Ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas.

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

**Della E., William J. Sr.,
William J. Jakubs Jr. ir
Barbara Jakubs Schmidt**
Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119
Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama
teikianti jaukią atmosferą liūdesio
valandoje. Didelė aikštė automobi-
liams pastatyti.

LIETUVIŲ OPERA LAUKIA SVEČIŲ

Šiems metams Lietuvių opera pasirinko komišką Donizetti dviejų veiksmų operą "Meilės eliksiyas". Operos premjera įvyks šeštadienį, balandžio 28 d., 7:30 v.v. Mortono aukštesniosios mokyklos auditorijoje, Cicero priemiestyje, kur jau per keletą paskutinių metų vyksta Lietuvių operos pastatymai.

Apart puikios operos choro, šiemet jis dar bus sustiprintas, keturiais profesionaliais dailininkais tenorais iš Lietuvos Operos, girdėsime ir visą eilę iškilių solistų. "Meilės eliksiro" operoje išvysime ir girdėsime populiarių Amerikos operų dainininką lietuvių Arnoldą Voketaitį. Lietuvių operoje šiais metais debituos ir plačiai pagarsėję solistai iš Lietuvos – Virgilijus Noreika ir Arvydas Markauskas. Grožėsime taip pat lietuvių visuomeniui jau pažįstamomis iš ankstesnių operų dainininkėmis Audrone Gaižiūniene ir Margarita Momkiene. Muzikinis operos paruošimas bei jos dirigavimas yra lietuvių operos bičiuliams gerai pažįstamo muziko ir dirigento Alvydo Vasaičio rankose. Muziko Vasaičio darbuose talkininkauja chormeisteriai muzikė Audronė Gaižiūnienė ir pianistas Manigirdas Motekaitis. Režisūra bei sceninis apipavidalinimas bus plačiai Amerikoje pagarsėjusio režisieriaus Christian Smith iš New Yorko. Jo puikia scenine režisūra publika gerėjosi pernykščiuose "Trubadūro" pastatymuose, o taip pat jis yra talkininkavęs Lietuvių operai ir anksčiau. Dekoracijos ir kostiumai užsakyti taip pat iš New Yorko, Stivanello kompanijos.

Pasiruošimas "Meilės eliksiro" premjerai pilnu tempu. Praeityje operos bičiuliai turėjo progos pasigėrėti išskirtiniais pasaulinių ir lietuvių kompozitorių kūriniais, nenuvils jų Lietuvių opera nei šiemetiniiais spektakliais.

Šių metų Lietuvių operos valdyba sudaro pirmininkas Raimundas Korzonas, pirm. pavaduotojas Leonas Bildušas, sekretorė Giedrė Končienė, izdininkas Albinas Smolinskas, vicepirmininkai Vytautas Aukštuolis, Vaclovas Momkus, Eglė Rukštelytė – Sundstrom ir Rudolfas Valdukaitis.

Bilietus abiem spektakliams galima užsisakyti Vaznelių prekybos Gifts International, 2501 W. 71st. St., Chicago, IL. 60629, tel. (312)–471–1424.

Lietuvių opera maloniai kviečia savo operos bičiulius ir iš tolimesniųjų Amerikos bei Kanados vietovių apsilankyti operos spektaklių metu Chicagoje, pasigrožėti nuotaikingu muzikiniu kūrinium, kur tiek choro, ypač solistų dainavimas bus pagaujantis pilnutinį lankytojo dėmesį. Jei ir tolimesnė kelionė, šiam atgimstančiam gamtos prieglobstyje, bus moliškai gaivinanti, o praleistas vakaras "Meilės eliksiro" operoje bus užtikrintas atpildas už nuovargį ir praleistas valandas automobilyje.

J. Končius

• PRANAS KAZLAUSKAS, Omaha, Nebr., per Jadvygą Povilaitienę, užsiprenumeravo Dirvą. Sveikiname. Tai jau antrą naują skaitytoją Dirvai surado J. Povilaitienė. Ačiū.

Besikeičiant vadovėms Gabijos Tn., Detroitė ... Fil. Gina Baukienė (kairėje) perduoda tuntininkės virvutę pareigas perimančiai v.sk. Vidai Meiluvienė. Viduryje viešnia V.S. Stefa Gedgaudienė.

Dirvą ruošiant spaudai, gauta žinia, kad balandžio 15 dieną 11:30 Washington, DC, po sunkios ir ilgos ligos mirė Tėv. dr. Tomas Žiūraitis, O.P. – Lietuvių Skaučių Seserijos Dvasios Vadovas, Pentagono kapelionas ir Dirvos ilgametis bendradarbis bei rėmėjas. Palaidotas balandžio 18 d.

DIRVOS deimantiniam vajui aukos

Dirvos deimantinio jubiliejaus vajeaus komitetas (įžd. O. Daškevičienė, 7254 S. Troy St. Chicago, Ill. 60629, tel. 312-778-7864), gavo šias aukas:

S. Augaitis, Watertown	25.00
A. J. Chaplik, Boston	15.00
A. Šležas MD., Floosmoor	50.00
Inž. J. Jurkūnas, Beverly Shrs.....	210.00
I. Jakštienė, Pasadena	10.00
B. Kovas, Beverly Shores	10.00
K. Žemeckas, Indianapolis	5.00
A. Stasaitis, Redford.....	2.00
A. L. Lenkus, Webster	10.00
E. Laniauskas, Euclid	10.00
V. Numgaudas, Harbert	15.00
J. Ramunis, Victoria	5.00
V. Vaitūzis, Satellite Beach ...	10.00
V. Senuta, Brockton	5.00
Rev. Msg. J. A. Kucingis, Los Angeles	50.00
I. Žilinskas–Gumpis, Miami	20.00
V. Misiūnas, Elizabeth	15.00
E. E. Smilgys, Michigan Ct.....	5.00
E. Č. Rukuižos, Bervyn	90.00
R. K. Ražauskas, Dearborn Ht.....	40.00
M. Šimkus, Chicago	10.00
J. Kavaliūnas, n. Smima B. ...	10.00
L. O. Griniutė Dr., Chicago	30.00
A. Česnavičius Richmond Hl.	10.00
V. A. Miklius, Hondulu	10.00
D. Jonuta, Berkeley	25.00
A. Petrutis W. Hyannisport	5.00
V. Varneckas, Waterbury	10.00
D. S. Adomaitis, Chicago	15.00
B.P. Juodelis, Willowbrock	25.00
A. Jamdolis, Chicago	10.00
A. Ausiura, New Buffalo	5.00
J. D. Cernius, Los Angeles	10.00
J. Ramanauskas, Metuchen ...	25.00
A. Kiršonis, Rancho Palos Verdes....	40.00
L. Strazdas, Jupiter	15.00
L. Kirkus, Palos Hills	10.00
B. Paprockienė, Glendale	100.00
D.D. Degesys, Gates Hills	15.00
A. A. Muliolis, Euclid	15.00

A. Cenfeld, Santa Barb.	10.00
B. Kovas, Norwood	30.00
M. R. Antanaitis Shalinis.....	75.00
Woodhaven	75.00
J. Kurta, Santa Monica	10.00
M. Žitkus, Juno Beach	40.00
E. Šilgalis, Baltimore	5.00
S. Vitkauskas, Glen Burnie.....	10.00
A. Andriunis, Dorchester	20.00
J. Račilienė, Mentor	10.00
R. Panaras Orland Park	10.00
M. J. Jason, Greenwich	15.00
Racine Bakery–Dalikales Chicago.....	70.00
A. L. Antonelis, Omaha ...	200.00

Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame.

• OSKARAS IR BRONĖ KREMERIAI La Grange Park, Ill., atnaujindami Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 25 dol. Ačiū.

V. Veselka su žmona mokina vaikus drožinėti lietuvių kilmės vaikų stovykloje, Dainavoje.

• DR. KAZIO MARTINKAUS prisiminimui įsteigtas 1985 m. stipendijos fondas, kuriuo gali pasinaudoti visi laisvojo pasaulio lietuviai studentai, siekiantys magistro arba doktorato laipsnio iš griežtųjų mokslų – vėžio tyrimo sričių (pvz. farmakologijos, biochemijos ir pan.).

Dėl informacijos ir gauti prašymų formų, rašyti šiuo adresu: Kristina Martinkus, 7120 S. Richmond, Chicago, Illinois, 60629. Prašymų formos turi būti gražintos iki 1990 m. gegužės 20 d.

• VYTAUTAS SKUODIS kreipėsi laišku į kardinolą Bernardin, prašydamas neuždaryti Chicagoje, Bridge porte, seniausią lietuvių pastatytą šv. Jurgio bažnyčią, kuri yra brangintina istoriniu ir architektūrinu atžvilgiu.

• VLADAS ŠNIOLIS, S. Pasadena, Fl., Dirvai paremti atsuntė 40 dol., linkėdamas visam Dirvos štabui ir bendradarbiams linksmų šv. Velykų ir stiprios sveikatos. Ačiū už auką ir linkėjimus.

• ANTANAS VALIULIS, Los Angeles, Ca., atnaujindamas Dirvos prenumeratą, pridėjo auką laikraščiu paremti 75 dol. Ačiū.

• LIUCIJA IR ANTANAS MAŽEIKOS, Marina del Rey, Ca., atnaujindami Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 25 dol. Ačiū.

LIETUVIŲ KILMĖS VAIKŲ STOVYKLA

Stovykla įvyks J. DAINAVOJE, Manchester, MI, nuo šių metų birželio 24 d. iki liepos 1 d. Vaikų amžius – nuo 8 m. iki 16 m.. 7 metų vaikai bus priimami, tik, jei stovykla vyresnis brolis ar sesuo. Kaina pirmam vaikui iš šeimos \$ 125.00, antram ar trečiam, iš tos pačios šeimos, bus daroma nuolaida. Visais šios stovyklos reikalais kreiptis telef.: (708) 301– 8001 arba adresu – Jadv. Damušienė, 13255 Oak Ridge Ln., Lockport, IL. 60441.